ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Ukrainian Nat'l Ass'n
of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:

per year......	$2.00	Canada & Europe:	
half year......	1.00	per year......	$3.00
single copy..	.03	half year......	1.50

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:

на рік.........	$2.00	Канада і Европа:	
на пів року	1.00	на рік.........	$3.00
поод. число	.03	на пів року	1.50

РІК XXIII. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер 25-го лютого 1915. Ч. 23. VOL. XXIII. Jersey City, N. J., Thursday, February 25, 1915. N. 23.

АВСТРІЙЦІ ПОЛОНИЛИ 40.000 МОСКАЛІВ.

Станиславів в австрійських руках.

Німці взяли в полон понад 100.000 російського війска у Східних Прусах.

Два американські торговельні кораблі пішли під воду.

В ГАЛИЧИНІ І НА БУКОВИНІ:

ПОБІДИ АВСТРІЙСЬКОЇ АРМІЇ В ГАЛИЧИНІ. — В КАРПАТАХ АВСТРІЙЦІ ПОЛОНИЛИ ПОНАД 40.000 МОСКАЛІВ.

АМСТЕРДАМ, Голяндія, 23. лютого. — Австро-угорські війска разом з Німцями, котрі з ними воюють проти Москалів, осягнули, — як доносять останні телеграми з Відня — красну побіду на полудне від ріки Дністра, а на північ від Станиславова.

Австрійсько-угорська і німецька армія поступає постійно вперед в напрямі до Дністра. Москалі хотіли сій армії ставити опір на північ від Станиславова і зібрали там величезні маси своєї армії. Але не могли вдержати ся під сильним огнем австрійської артилерії і **мусіли подати ся до утечі, підчас котрої Австрійці полонили 2.000 російських жовнірів та здобули богато їх гармат і велику масу воєнного матеріялу.**

Такеамо невдачу потерпіли Москалі підчас свого нового нападу на австрійське війско, яке держить у своїх руках **Дуклянський перехід** (на Лемківщині). Москалі там мають велику чисельну перевагу над Австрійцями, але не можуть успішно ставити опору Австрійцям, бо ті панують там над Москалями завдяки своїм корисним становищам на верхах довж переходу і гарматним огнем развіва відганають нападаючі російські відділи.

В останних битвах у Карпатах, відколи Австрійці перейшли до зачіпної війни, взяли вони в полон 40.800 Москалів та здобули 9 гармат і 34 машинові карабіни.

В західній Галичині положенє над рікою Дунайцем не змінене, а то з тої причини, що австрійська армія покищо держить ся своїх становищ і не переходить до зачіпної війни, а тільки відбиває напади російських війск, які в останних днях були дуже слабі.

МОСКАЛІ ДОНОСЯТЬ, ЩО АВСТРІЙЦІ ЗАНЯЛИ СТАНИСЛАВІВ.

ПЕТРОГРАД, столиця Росії (через Лондон), 23. лютого. — Урядово нині оголошено:

Дня 19-ого і 20-го с. м. Австрійці в західній Галичині над рікою Дунайцем коло Закліччина уладили кілька незвичайно зручних нападів, але наші війска їх відбили.

Битви в Карпатах тривають дальше. Австрійці і Німці пробували відбити наші становища коло Козьовоі (недалеко Турки), але ми відбили їх.

В полудневій Галичині Австрійці заняли місто Станиславів.

НОВІ УСПІХИ АВСТРІЙСЬКОЇ АРМІЇ В ГАЛИЧИНІ.

ВІДЕНЬ (через Лондон), 24. лютого. — В західній Галичині над рікою Дунайцем положенє дальше не змінене. Вчера не було битви іза великої мраки, яка перешкаджає всяку воєнну акцію.

В Карпатах Москалі знова вчера пробували вдарити на наші становища в Дуклянськім переході, але і сей напад скінчив ся для них нещасливо. **Понесли вони великі страти в убитих і ранених. Полонено 550 Москалів.**

На полудне від ріки Дністра (коло Станиславова) битва триває дальше. На поли бою списали ся добре хорватські війска, котрі прогнали Москалів з кількох їх становищ, де вони були укріпили ся, та заняли їх. Наші війска посунули ся наперед.

МОСКОВСЬКИЙ ЕПИСКОП ЗАПОВІДАЄ ЗМОСКОВЩЕНЄ ГАЛИЧИНИ.

БЕРЛІН (через Лондон), 23. лютого. — Російські ґазети доносять, що московський епископ Евлогій (давнійше був він епископом холмським, а тепер є Волинським) заповів, що **вибрав собі Львів, столицю Галичини, на свою резиденцію.**

Коли Галичина лишить ся в московських руках — заявив Евлогій — то він в цілім тім краю позакладає московські парохіяльні школи і в той спосіб сподіває ть ся змосковщити ціле населенє (?!) Галичини в короткім часі (?!).

Сї писані вилами по воді пляни епископа Евлогія сьмішні не лише тим, що вони передчасні, але ще більше тим, що він в короткім часі сподіває ть ся змосковщити ціле населенє Галичини. Коли Росія не змосковщила України за 260 літ, то як же се епископ Евлогій хоче зробити в короткім часі в Галичині? Хиба чарів буде уживати... Але не помогли тепер чари у війні, то не поможуть і по війні.

Друга річ, що епископ Евлогій не повинен говорити про московщенє Галичини, бо коли Росія голосить, що нема Українців, а лише „один русский народ", то пощо-ж його московщити. Так начеб Японці брали ся Японців японщити!

Такими неосторожними висказами як епископа Евлогія Москалі самі себе побивають і збивають свої твердженя про „один русский нарід", а натомісць потверджують се, що говорять Українці, а саме, що є два народи і що Москалі безуспішно силують ся зробити з двох один — власне при помочи такого московщеня, якого так горячо бажає собі епископ Евлогій у Галичині.

—o—

В НІМЕЧЧИНІ:

ЩЕ ПРО ВЕЛИКУ НІМЕЦЬКУ ПОБІДУ У СХІДНИХ ПРУСАХ. ЧИСЛО ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ ВИРОСЛО ДО 100.000.

БЕРЛІН (бездротна телеграма до Сейвіл, Л. Ай.), 23. лютого. — Побіда німецького оружя коло мазурських озер у Східних Прусах є далеко більша ніж спершу подавано.

Число полонених Москалів виносить понад 100.000 люда. Між полоненими знаходить ся 7 ґенералів. Притім здобуто величезну масу воєнного матеріялу.

Погоня за Москалями по їх останнім нападі на Східні Пруси вже скінчила ся.

Підчас утечі старали ся вони виратувати бодай свої гармати і **посьвячували людий, лишивши піхоту без артилерії,** а втікали з гарматами. Але тільки малу частину вдало ся їм виратувати. Решту мусіли лишити на поли бою.

Тяжких гармат не могли Москалі виратувати і кидали їх до озер. Такеамо кидали вони в воду і цілі вози з амуніцією. Вчера видобуто з озер вісім тяжких російських гармат.

Цілу ту російську армію, яка була у Східних Прусах, а якої комендантом був ґенерал Сіверс, можна вже уважати **за знищену до нащадку.**

Німецька армія, пігнавши ся за останками розбитої російської армії, переслідує її дальше в північній части російської Польщі.

—o—

В РОСІЙСЬКІЙ ПОЛЬЩІ:

В ЦІЛІЙ РОСІЙСЬКІЙ ПОЛЬЩІ МОСКАЛЯМ НЕ ВЕДЕТЬ СЯ.

БЕРЛІН (бездротна телеграма до Лондону), 23. лютого. — Головна військова управа подала нині таку оповістку:

Москалі по утечі зі Східних Прус на схід до своєї твердині в Гродні пробували зібрати нові сили і вдарити на північний схід на німецьке війско, яке заняло там становища. Одначе напад їх відбито.

Число здобутих гармат підчас битв коло мазурських озер у Східних Прусах подано тепер по обчисленю на 300 штук; в тім є 18 гармат тяжкого калібру.

Німецьке війско вдарило на другу російську кріпость Осовець, в російській Польщі, на полудневий захід від Гродна.

Дальше на полудневий захід від Осовця німецька армія посуває ть ся здовж ріки Висли на кріпость Новоґеорґієвск (коло Варшави) і дійшла вже до Вишґорода.

Дальше в російській Польщі побито Москалів над рікою Равкою.

—o—

В РОСІЇ:

МОСКАЛІ ХОТЯТЬ ПІДЧАС ВІЙНИ НАПРАВИТИ СВОЮ АРМІЮ.

БЕРЛІН (через Лондон), 23. лютого. — До тутешної ґазети „Національ-Цайтунґ" доносять з Риму, столиці Італії, що по кількох невдачах, які Росія потерпіла у Східних Прусах, в російській Польщі і на Буковині, російська військова управа прийшла до переконаня, що треба конче і скоро зреформувати армію так, щоби вона могла зрівнати ся з німецькою.

Длятого російська армія уступить дальше на схід, де під заслоною кріпостий буде мати час на направу.

РОСІЯ В СТРАХУ ПЕРЕД РЕВОЛЮЦІЄЮ.

БЕРЛІН (через Сейвіл, Л. Ай.), 24. лютого. — При жовнірах, полонених у Східних Прусах, найдено приказ головного вожда російської армії великого князя Миколи Миколаєвича, з якого видко, який великий страх має російський уряд перед революцією.

Великий князь наказує ґенеральному штабови, щоби подбав про се, аби до рук жовнірів не дістали ся жадні листи від соціялістів та від соціялістичних ґазет, бо такі листи ширять революційну пропаґанду між військом. Се — пише дальше великий князь — є велика небезпека для армії і цілої Росії і тому триба її здусити в початках.

—o—

В АНГЛІЇ:

АНГЛІЙЦІ ПОПАДАЮТЬ В ЗНЕВІРУ.

ЛОНДОН, 23. лютого. — Тутешна найбільша ґазета „Таймс" (котра все держала сторону Росії) пише, що по останній великій німецькій побіді **годі вірити, аби російська армія могла ще здобути ся на який успіх.**

Дальше пише та ґазета, що дехто числить також на те, що Німеччину можна голодом змусити до заключеня мира, **але се дуже сумнівна річ, чи в Німеччині буде голод.**

—o—

НА МОРИ:

ДРУГИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПІЙШОВ ПІД ВОДУ.

БЕРЛІН (через Лондон), 23. лютого. — Нині наїхав на Північнім мори на підводну міну другий торговельний корабель із Злучених Держав — „Каріб" і пійшов під воду.

Корабель віз вату до німецької пристани в Бремен. Пригода стрінула його поза воєнною полосою, яку означила управа німецької воєнної фльоти. Залогу виратувано.

ЗНОВА ДВА КОРАБЛІ ПІЙШЛИ ПІД ВОДУ В АНҐЛІЙСЬКІМ КАНАЛІ.

ЛОНДОН, 23. лютого. — Корабель „Калібра" доносить про затопленє двох кораблів в анґлійськім каналі (канал Ля-Манш).

Затопили їх або німецькі підводні судна або міни, які Німці позакладали в анґлійських водах.

ДРУГИЙ НОРВЕСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПІД ВОДОЮ.

ЛОНДОН, 23. лютого. — Німецька підводна лодка затопила біля анґлійської пристани Давер другий норвеський корабель „Реґін", який віз набір до Анґлії.

АНГЛІЙЦІ ТРАТЯТЬ НАЙБЛИЗШИЙ ШЛЯХ ДО ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН, 23. лютого. — Вчера німецька підводна лодка пустила торпеду на корабель, який їхав до Франції до пристани Бульонь. Торпеда не влучила корабля, але перейшла всего 30 ярдів обіч нього. **З уваги на те здержано пароплавбу між Анґлією і Францією через канал Ля-Манш.**

КОРОЛЕВА МОРЯ ТРАТИТЬ СВОЇ ВОДИ.

ЛОНДОН, 23. лютого. — Урядове пресове бюро подає таке оголошенє:

Анґлійська управа воєнної фльоти оголосила, що замикає пароплавбу в Ірляндськім і Північнім каналі. Сей розпорядок входить нині в житє. **Всї чужі** кораблї, котрі хотять дістати ся до Північного каналу, **мусять плисти в день** і то лише на полудне від острова Ратлін.

АВСТРІЯ МАБУТЬ ОГОЛОСИТЬ АДРІЙСЬКЕ МОРЕ ЗА ВОЄННИЙ ПРОСТІР.

ЖЕНЕВА, Швайцарія (через Париж), 22. лютого. — Австрія має намір піти за прикладом Німеччини та оголосити воєнну полосу на Адрійськім мори й остерігти перед пароплавбою невтральні кораблї (значить — кораблї тих держав, що не беруть участи у війні).

Так доносять з Інсбруку (в Стирії, Австрія).

—o—

У ВОЗДУСІ:

НІМЕЦЬКА ГОСТИНА В АНГЛІЇ ВОЗДУХОМ.

ЛОНДОН, 22. лютого. — Телеграма, яка прийшла сюди з міста Брейнтрі, около 45 миль на північний схід від Лондону, доносить, що останної ночи о годині пів до 9-тої літав понад місто німецький літак. Летун кидав з нього бомби, але вони впали на поле і не зробили жадної шкоди.

Знова трохи пізнійше появив ся німецький літак над містом Колчестер, яке лежить около 50 миль на північний схід від столиці Анґлії. Летун з нього кидав також бомби, які знищили кілька домів, але нікого не вбили ані не ранили.

Опісля кидав сей летун бомби також на місто Маркс Тій, пів сема милї на захід від Колчестер і в інших місцях, але ніде не зробив великої шкоди.

Опісля відлетів літак назад понад море до Німеччини.

За 60 цнт. ми даємо Вам скарб,

бо як купите собі календар У. Н. Союза на 1915-тий рік, то переконаєте ся, що він варта за цілу бібліотеку, яка коштувала би більше долярів ніж календар коштує центів.

Замовленя посилайте на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand Str., Jersey City, N. J.

РОДИМЦІ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ Є ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ!

„SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, at
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Telephone: 498 Jersey City.

Published by
The Ukrainian National Association
of America,

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати лише на адресу:
„S V O B O D A"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J.. under the Act of March 3. 1879.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. Рукописий не звертає ся.

НЕ ЗАКЛАДАЙМО РУК!

Був у нас запал з початку, — як все впрочім буває. По вибуху війни скликано кілька віч, зроблено кілька нарад і засїдань і видано кілька покликів до складаня лепт на жертви війни чи на фонд визволу України. Зібрано кілька тисяч долярів і знова зачали наші люди спочивати, бо думали, що свою роботу скінчили. І тепер бачимо не то цїлковитий брак заінтересованя громадянськими справами, але навіть і малїюче число патріотичних жертв.

Се є дїйсний стан. Яка-ж сьому причина? — Здаєть ся, годї на се відповісти кількома словами. Бо правда є, що дехто вже зложив свою жертву і тим — після його особистої гадки — вже сповнив народний обовязок під сучасну пору. Але він забув на се, що само зложенє жертви то ще не все. Коли він вже сам дав жертву, то його обовязком є заохотити других до жертв. Отже ся причина застою в збірках чи складках є зовсїм неоправдана. **Складки рішучо повинні йти дальше і то не лише не меньшати, але вони повинні більшати, бо чим дальше, тим більше є жертв війни, більша нужда, голод...** А може би вже раз наші маючі люди сягнули до кишені та дали свою лепту? — Чи може вони чекають „лїпшої" нагоди?

Вічевий рух, який був почав ся в початках війни, скінчив ся на скликаню кількох віч. Чиж може брак матеріялу бесїдникам? Чи брак теми? Анї одного анї другого. **Але брак духа.** Се є дїйсна правда. Ті, що не вміють нїколи числити на свої сили і не хочуть тих сил розвивати, падають на дусї, коли їх заведе рахуба на чужу поміч. А преці нь передівсїм **ми, великий нарід, маємо числити на свої власні сили, приготовляти і розвивати сї сили.** Се приготованє й готовість нам все здадуть ся, хоч би не знати яке було полїтичне положенє. Тому не впадаймо на дусї через те, що якась там одна чи друга держава, котру ми уважаємо за нашу союзницю, є в тяжкім та непевнім положеню. **На себе самих числім!** Отсе вказівка раз на все. Що в даній хвили шукаєть ся помочи чужої, се цїлком природно. Але ми **не сьміємо виключно дивити ся на чужу поміч,** а треба передівсїм розвивати свої сили. І тому упадок духа між нами є неоправданий. Проч зі зневірою!

А може застій серед громадянства схоче оправдувати дехто тим, що між провідниками настало безголовє? Се зовсїм не є оправданє, бо безголовє все було між американськими Українцями. А до усуненя безголовя може причинити ся цїле громадянство, коли в поодиноких місцевостях зробить свою роботу і в той спосіб зробить натиск на тих, котрі є чи мають бути провідниками в народній роботї.

Нема отже нїякої причини до закладаня рук. Противно: збиранє жертв, вічевий рух, інформованє чужинців, приготованє до українського сойму — отсе справи, яких ми не сьміємо спускати з ока. **Витривалість у працї є прикметою сильного народа.**

ВОЗДУШНА ПОЧТА З ПЕРЕМИШЛЯ.

Від 3 місяців зістає Перемишль в другій облозї, а його хоробра залога зовсїм не думає піддаватись.

Ся друга облога богато ріжнить ся від першої. Відважна залога зовсїм не спочиває, але все випадає з твердинї та хоче в той спосіб ослабити зелїзний перстень, яким окружили місто Москалї. При сих випадах зловлено вже кілька тисяч Москалів в полон. Тими успіхами скріпив ся дух залоги ще більше. Який настрій панує між жовнїрами й офіцирами, пізнати з листів, які приводить з Перемишля воздушна почта лїтаками. Вже підчас першої облоги зроблено добрі проби з пересиланєм відомостий, листів і часописий при помочи лїтаків. Перший лїтак, що летів до міста, попав ся між сильний огонь російських жовнїрів; його крила дуже ушкоджено, але летун щасливо дістав ся на призначене місце, а по кількох днях відлетів назад.

Полученє зі сьвітом при помочи воздушної почти.

Воздушна почта стала правильною інституцією підчас другої облоги. Вона стоїть майже виключно на услугах кріпосного почтового уряду. Нинї можна сьміло говорити про правильний почтовий рух між Перемишлем і зовнїшним сьвітом. Що найменьше раз на тиждень летить лїтак з Перемишля до західної Галичини або на Угорщину, або прилїтає звідтам до кріпости, все радо витаний цїлою залогою, бо він приносить зі сьвіта з тугою очікувані вісти з рідного краю. Часописи розхоплюють сейчас офіцири в каварнї Штібера, — бо там їх збірне місце — а решту роздаєть ся жовнїрам при „верках", які „тихонько" серед гуку канонів вичитують вісти зі сьвіта.

Коли роздасть ся привезену почту, то рівночасно збираєть ся листи й картки, написані жовнїрами до „рідного краю". Хоч як велика небезпека грозить кождому почтарови-летунови зі сторони Москалів, то мимо сього ще анї одної експедиції вони не зловили. Видко, не так легко зістрілити лїтака.

Настрій в Перемишли.

З листів, які доходять з Перемишля воздушною почтою до Австрії, виходить, що залога має надію на цїлковиту побіду. Війска є добрі і заосмотрені харчами; житє пливе спокійно, хоч западго одноманїтно. Отяганє Москалів напасти приступом на Перемишль, часті випади залоги і донесеня про побіди над Москалями в ріжних околицях, все те піддержує на дусї залогу.

„Ми всї тут найлїпшої гадки — пише один лїкар з ґарнїзонового шпиталю в Перемишли до Віденя — а що місто облягають лише з далека, то люди спокійно йдуть до своєї роботи мимо гуку гармат, який даєть ся чути час від часу".

Москаль думав, що він вже у Відни.

В иншім листї з кріпости пишуть: „Нам здаєть ся, що ми в зачарованім замку, з тою ріжницею, що наш замок не окружений терниною, але кільчастим дротом. Сього дроту так боїть ся Москаль, що не відважить ся зближитись, бо могло би йому статись таке саме, як за першим разом... Ми маємо вже богато бранців, а один ранений Москаль не мало здивував ся, коли йому сказали, що се Перемишль, а не Відень, як він думав".

Воздушною почтою з Перемишля можна довідати ся дещо про Москалів. В Перемишли виходять на час облоги „Военні вісти", а в них друкуєть ся листи, писані до російських салдатів, або від салдатів до Росії. Сї листи переловили Австрійцї коло Нижанкович.

З листів російських салдатів.

Один підофіцир пише, що він був у закопах коло Івангорода, опісля його післали за Вислу, а потім зелїзницею до Львова, звідси через Карпати і остаточно він опинив ся перед мурами Перемишля.

„Тепер — пише сей підофіцир — можу Вам сказати, що все попереднє було лише дїточою забавою в порівнаню з теперішним. Перше були цьвіти, тепер приходять овочі; мороз, снїг, подерті чоботи, сидженє в закопах, алярми, австрійські „скорострільні кулї" — як ми їх називаємо — лїтають понад нашими головами, а понад те все брак живности. Все те перетворює жите в чисте пекло".

Другий лист доносить: „Можна сказати, що положенє цїлком безвиглядне. Нема навіть надії. Коли не нинї то завтра прийдеть ся марно згинути тут в чужинї в лїсї або в полю, де вітер сумно свище, а снїг прикриває тїла поляглих жовнїрів. Що за житє повне журби! Нещастє певне перед нашими очима, для нас нема виходу, на кождім кроцї грозить нам смерть".

Безвихідне положенє.

В третім листї читаєть ся: „Тепер паде град, але не можливо взяти кріпости приступом. Кріпость покрита панцирами, два рови наповнені водою, а у водї колючий дріт. Потім ідуть ряди фортів, а між ними знова дротяні перегороди й довгі ями. Можна отже лише голодом здобути твердиню, але кажуть, що там богато припасів. Коли одначе наші (Москалї) думають взяти кріпость приступом, то будьте здорові, дїти. Богато, богато наших товаришів полягло. Коли йдуть до штурму, то всї перші ряди надають до одного. Коли Ви отже перечитаєте в ґазетах, що ми здобули Перемишль приступом, а при тім понесли ми малї втрати, то тих кілька слів треба буде розуміти так, що там впало десятки тисяч наших салдатів. А коли ми не візьмемо Перемишля приступом, то згинемо від зимна як Французи в 1812. роцї"...

З тих листів бачимо розпуку російських салдатів мимо сього, що вони йдуть побідоносно. А на піддержанє духа мають прецїнь Москалї одно средство: кнут великого князя Миколи Миколаєвича, який не минає навіть спини ґенералів.

МОСКАЛЇ САМІ ПРО СЕБЕ.

В поважній та впливовій російській часописи „Русское Слово", що виходить в Москві, находимо цікаву статю про теперішну війну. Видно, що й самі Москалї не вірять в успіхи своєї армії, коли таке говорять.

Звісний російський знавець воєнних справ описує подрібно ориґінальний плян военного правительства Росії. Він каже, що Росія приготовлялась до теперішної війни цїлі роки, а приготованє усе було таке явне, що й дїти про се знали й говорили.

Дальше говорить ось що:

„Я не зраджу нїякої урядової тайни, коли скажу, що після урядового воєнного пляну мали російські жовнїри вже шестого тижня війни проходжуватись по улицях Будапешту, Віденя та Берлїна. Однак минуло цїлих шість тижнїв, минуло вже й шість місяців війни, а ми ходимо таки по своїх власних містах і з ганьбою мусимо признати, що стоїмо дальше нинї від границь союзних війск Австрії та Нїмеччини нїж стояли на початку війни. Та чи тут винна неспосібність наших полководців, чи не приготоване та невишколене війско, чи може яка кара Божа, досить, що ми не відносимо нїяких побід, противно, наші відвічні вороги, Нїмцї та Австрійцї окружають нас на всї боки. В послїдних часах загрожена наша велика твердиня Варшава. Щоби кождий зрозумів, як лихо стоїть дїло з Варшавою, поясню се так, як воно дїйсно є.

„Для армій Нїмеччини й Австрії положенє в Польщі є прихильне, бо польський народ за час столїтної неволї Поляків в Росії зненавидів нас і витає як своїх освободителїв Нїмців та Австрійців, бажаючи при їх помочи здобути для себе волю. Тепер вже за пізно, щоби нам направити задані шкоди. **Нас губить дволичність та продажність Полянів з одної сторони а з другої добре вишколені армії Нїмців та Австрійців.** Кождого дня лїтають понад Варшавою нїмецькі Цепелїни, розкидають між населенєм проклямації з обіцянками незалежности для Поляків і ось-ось надійде день, коли ми будемо мусїли уступити з Варшави перед подавляючою силою ворога.

„Також і в Галичинї не є лїпше. Перемишля не може здобути наша армія, хоч на се призначено майже мілїон війска. Гір Карпат та провалів стережуть австрійські війска, не допускаючи наших пійти туди; вони мусять боронити свого рідного краю, що зрошений кровю їх батьків та йдуть у бій з піснею на устах, йдуть хоробрі угорські полки, бороначи своїх рідних нив, своїх хат та родин. Усїми силами випихають вони наших наїздників, що хотять відобрати їм дорогу землицю. Вони борять ся як льви, як тигри і наша армія не в силї їм заподіяти нїчого злого. Таке є положенє війни в теперішній хвили. Але подумаймо, що може статись пізнійше.

„Російська армія, натискана Нїмцями й Австрійцями, стоїть уже над ріками Бзурою і Равкою; стоять сильним кордоном в Галичинї кріпости Перемишль та Краків. А ми на все те дивимось байдужними очима. Нїмцї та Австрійцї знищили наші дороги, наші зелїзницї, спустошили нам часть нашого рідного краю. Забрали в нас те, що найпотрібнїйше. Не маючи в своїх руках зелїзниць, не можемо скоро пересилати війска на поле битви, не можемо рухатись так, як се роблять наші вороги. Не можемо так скоро висилати війска на одну або другу сторону, як то роблять Нїмцї. Ми не маємо таких знаменитих полководців, як ґенерал Гінденбурґ, що став нинї героєм в очах своєї нації. Можна сьміло сказати, що в Польщі не чекає нас нїчого доброго".

Читаючи отсе, стає дивно, як російська цензура позволила оголосити щось такого. Се мабуть найлучший доказ, що в Росії не вірять в побіду Росіян, а вірять в те, що Росія мусить програти теперішну війну.

У БІЙ ЗА РІДНИЙ КРАЙ!

Чогож ви мовчите?! Чого закаменїли?!
Чого ви дивитесь спокійно так туди?!
Там вороги хати нам попалили,
Сестер збезчестили, старого неня вбили,
Дїтий покидали за ноги до води!
В господу Довбуша Москва орду пригнала,
І над Бескидами її прапор сторчить.
— „На-віки се моє! Вкраїна вже пропала!
„Не встане вже з руїн! Остатнє вже програла!"
Царат роз'юшений на згарищах кричить.

. . . .

„Нї, вороже! геть з гір!" — Олекса відізвав ся
І топірцем у скелї бє гучні:
— „На бій за рідний край!" — по горах клич роздав ся,
Верхами покотивсь, гень в долинах озвав ся:
— „Опришки-леґінї! до збруї! до борнї!"
І там кипить!... В усїх гірських проходах
Замкнули Москалям Гуцули перехід!
Могутні груди скель і нашого народа,
Мов однолита сталь, мов велетень-природа,
Орд диких стримують руйнуючий похід.
— „За нами край чужий... Остатнї рідні скелї
„Відвічний ворог пре в нас видерти геть з рук!
„А з півночі несе нам вітер, мов з пустелї,
„Дими... То наші там попалені оселї, —
„Цїла Вкраїна там засмучена від мук!
„До бою, леґінї! Ми перейдем Карпати!
„Вкраїнї вістку ми несемо свободи!
„Не спинять царські нас баґнети нї гармати,
„Дощ куль, по шию снїг, борців великі втрати, —
„З Днїпра ми нашого напємось ще води!
„Всї наперед! Всї враз! Нехай жиє Вкраїна!"
Сей поклик їх веде у лютий, смертний бій!
Від стрілу гуркотить громами верховина,
Борцями вкрита геть похила полонина,
Цьвіт народу повнить великий вчинок свій!

. . . .

А ми в Америцї? Чого покаменїли?
Чого лиш дивимось? Чого ждемо? Чого?
Чи то не наша кров? Не наш се дім спалили?
Сестер збезчестили — не наших?! Неня вбили —
Не нашого?! Скажіть же, мовчите чого?!
Було колись в піснях: — „Най ворог лиш зачепить,
„Нехай лиш Збруч орда нам перейде, —
„Нас тисячі злетять з Америки до тебе,
„Наш краю вітцївський, розлогий рідний степе,
„Син ніж убийника від мами відведе!"
І той прийшов вже час! Чогож нїмі ми стали?!
Цар пнеть ся в пень весь люд наш посїчи...
Невже любов і честь у серци в нас пропали?
Невже сї чужини завзятє нам забрали?
Чому в руках у нас ще не блищать мечі!?

. . . .

Широке море вороги замкнули,
Орлиних крил нам ненька не дала...

. . . .

Невжеж тому ми голови погнули,
Невжеж тому присягу ми забули,
Невжеж на ганьбу нас матуся повила?
Не тут, а там в Карпатах нам тра бути,
Прийти на поміч змученим борцям,
Царську орду з Вкраїни завернути,
Вже раз за сто років ту воленьку здобути,
Вже раз скрутити ріг тим Іродам-царям!

. . . .

Чи чуєш? Се-є клич твого вітця старого!
Се рідна кров до пімсти кличе нас!

П. Р—П.

АДМІРАЛ ТІРПІЦ ПРО АНҐЛІЙСЬКУ ФЛЬОТУ.

Начальний командант нїмецької фльоти адмірал Тірпіц розмовляв з кореспондентом нюйорської часописи „Івнінґ Сон" і висловив ся так про Анґлїю:

Анґлїя хоче нас засудити на голодову смерть, але ми можемо їй також відплатитись і недопустити нї одного корабля до Анґлії і в той спосіб відтяти їй довіз живности. Не можна прецїнь подумати, щоби наша (нїмецька) фльота, яка становить одну трету часть анґлїйської фльоти що до числа, опустила свій безпечний сховок і наразила ся на знищенє в отвертій боротьбі. Одначе наша дотеперішна тактика, яка опираєть ся на тім, що ми підступом нищимо анґлїйські кораблї, приносить більше Анґлїйцям шкоди нїж Цепелїни.

Про підводні лодки говорив Тірпіц, що се знамените оруже. Найпригіднїйшим місцем війни для них є побереже і якраз длятого Анґлїйський Канал надаєть ся до підморської плавби. Я ще не кажу, що великі панцирники скінчили свою ролю. Але ми вже богато навчили ся в сїй війнї. Бо от, дотепер загальна була думка, що підводна лодка ледви 3 дни удержить ся під водою, але тепер ми переконали ся, що зовсїм безпечно великі лодки **можуть через 14 днів бути під водою** з далека від своєї пристани — а се зовсїм вистарчає для бльокованя анґлїйського побережа. Лодка мусить якийсь час „спочивати"; тому їде вона на мілкі місця і осїдає на днї, а тодї залога може виспати ся й відпочити. Таких власне мілин є досить в тій околици, котру ми маємо бльокувати. Тому я маю повну надію, що наша бльокада буде убийчою для Анґлії.

СУЕСЬКИЙ КАНАЛ.

З нагоди турецько-анґлїйської війни часто згадуєть ся про Суеський канал, який є границею Єгипту, що його видерла Анґлїя Туреччинї.

Як звісно, Суеський канал лучить Середземне море з морем Червоним, а дальше з океаном Індійським, розділюючи в той спосіб Африку від Азії.

Коли французький інжінер Фердинанд Лєсепс приступив до перекопаня вузкої шийки, яка лучила Африку з Азією, була там довкола велика пустиня; сильні західні вітри все гнали величезні лави піску на схід. Тому богато людий говорило, що на перекопанє каналу шкода працї і гроша, бо його засиплять піски.

Щоби дїйсно сьому запобігти, засаджено західний берег лїсом і корчами. І хоч з початку велика спека знищила богато плянтацій, то прецїнь здовж збірника зі солодкою водою, нарочно зробленого для достави робітникам води, — там виросли незабаром корчі. Довкола робітничих таборів і кольоний над озером Тімса засаджено боброві й инші дерева, а нинї мож там стрінути вже хідники, висаджені хлїбними деревами.

На самім побережу цїлі площі покриті ситником та трощею, а сї рослини задержують надбережний пісок. Коли в 1893. роцї відкрито під піском поклад глини й солодку воду, сейчас насаджено там 100 тисяч щеп і то так глубоко в земли, що корінї сягали до поверхнї води. Нинї се вже сильні дерева, що сягають вище трох метрів.

Так отже західний берег засаджено деревами і сплянтовано, а вслїд за тим пійшла там европейська цивілїзація. За те східний берег є цїлковитою пустинею і її не хочуть засаджувати деревами, бо відтам не грозять піскові вітри.

Суеський канал зачинаєть ся 42 метри високою морською лїхтарнею в Порт Сайд і перерізує сушу на просторони 160 кільометрів аж до міста Суез. На широкім пісковім побережу міста Сайд збудовано гарні доми й палати в европейськім стилю, а арабська дїльниця схована зі заду. Перед готелями і реставраціями кипить правдивє східне житє; найдете там і Арабів і Греків і Вірмен і Жидів і инших.

На цїлім побережу видко чудові будівлї сховані в прегарній зеленї, а місто Суез завдяки каналови зросло до величавих розмірів.

ВІДВІДИНИ У КАЦАПІВ.

Є і в Росії кацапи. Є се корінно російське „племя", яке поселило ся в ріжних околицях, між иншими в російській Польщі. Ремесло сього племени, се — злодійство. Один нїмецький офіцир оповідає про них ось-що:

„Наш ляндштурм дістав приказ повишукувати всї річи, які покрадено у Східних Прусах. Перше російське місто Пр... окружила наша кінниця, а піхота мала перешукувати доми. Знайдено тут нові полотна, части убраня і меблї, зрабовані в склепах у Східних Прусах. Навіть фортепян стояв в однїй стайни та чекав, аж якийсь артист на нїм заграє. Слїдство виказало, що племя кацапів знайшло собі кудись дорогу зі свого міста до Східних Прус, а крадені річи укривали у вертепах та ярах. До тих вертепів пійшли нїмецькі патрулї. Довкола камінь на камени, а з поміж них повилазили ясноволосі люди з довгими бородами і злобно дивили ся на нїмецьких жовнїрів. Великі пси кинули ся на патрулї, але їм нїчого не вдїяли. „Мешканя" кацапів перешукано, крадені річи відобрано й завезено до Східних Прус".

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ПЯТА ЛІСТА СТРАТ УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ В ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ УКРАЇНЦЇВ. ЦІНА ОДНОЇ ЛІСТИ 15 ЦНТ., ПЯТЬОХ ЛІСТ РАЗОМ 55 ЦНТ. НАБУТИ ЇХ МОЖНА В „СВОБОДЇ".

З ТИЖНЯ.

Води довкола Великої Британії, які Німеччина оголосила военною полосою. — Німецьке підводне судно. — Ґенерал фон Ґінденбурґ зі своїм штабом. — Кароль Бекер, засуджений вже через два рази на кару смерти за убийство нюйорського шулера Розенталя, старасть ся тепер о переведене третої з ряду розправи, на тій підставі, що Джеймс Маршал (мурин) відкликав свої попередні зізнаня, які були для Бекера дуже обтяжаючі. — Президент еспанського кабінету міністрів Дато заявив, що справу прогнаня еспанського посла з Мексика нерадо водити ся буде дипльоматичною дорогою. Спікер Клерк оповістив, що законопроєкт про купно кораблів перейшов в палаті 215 голосами против 122. — Амбасадор Ґерард передав німецькому цісареви ноту американського правительства, в якій є мова про военну полосу на водах довкола Анґлії. — Ґрагам Вайт, командант анґлійської воздушної фльоти желає свому приятелеви щасливої дороги на побереже Бельґії, яке є тепер в руках Німців. Підчас останної виправи згаданої фльоти на становища Німців Ґрагам Вайт упав був в море, але його вирятовано.

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ.

I.

Лист з Девені (Угорщина), писаний до Т. Мазурика в Карнеґі, Па., дня 10. грудня 1914.

Дорогий Швагре і Ти дорога Сестричко Ганю! Пишу мало і невиразно, бо я дуже споневіряний. Загнали мене далеко в чужий край і тут мушу терпіти голод і холод. До свого краю я вернув з Америки на те, щоб родичів розвеселити, а тимчасом вишало инакше... Я тепер сиротою блукаю ся в чужім краю, а про родичів ані пів слова не знаю. Був я вправді в родинних сторонах підчас війни, але не було часу вступити до дому: тепер мені мало серце не пукне з жалю за родичами. Моє житє то так як того птаха: тут сітка, а тут вже його нема. Кулі свищуть, канони грають — таку я маю музику. Надходить сьвята. Ви будете там разом їх сьвяткувати, а я бідний сарака може вже буду на тамтім сьвіті з Богом єднати ся. Можливо також що на самий Сьвятий Вечер буду гостити ся з ворогом, але не віскою чи пивом, а кульками. Таку гостину я вже перу разів мав, тай ще сподіваю ся мати. Мушу кінчити, бо вже банда грає... Прощаю ся з Вами, бо вже либонь не побачимо ся... Треба буде тут на чужині свою голову зложити... Я служу при саперах, а то значить то саме, що піонїри. — Роман Остаф, з 10 баталїона саперів.

II.

Переписний листок, писаний 12-го грудня 1914 до Мих. Білинського в Маганой Сіти, Па.

Дорогий Михасю! Ми обі здорові, у нас всьо добре. **Микулинці нічого не знищені, все тут поступає як давнійше.** Лькатор за мешканє не платить, бо не має сам четвертий місяць пенсії. — Здоровлю Тебе сердечно і цілую, Антоніна.

III.

Лист з Лубянок висших, повіт Збараж, писаний Варваркою Гаврилюк до свого мужа Якова в Карнеґі, Па., дня 25. грудня 1914.

Найдорожший Мужу! Ми з ласки Бога здорові і до якогось часу ще жиємо. Не пишу, який коло нас був час, бо ви самі знаєте. В Лубянках так як шкоди нема. **Ми тепер під владою русскою і устави такі, що за зле карають буками.** Але воно добре, бо деякі люди взяли ся до рабунків. Податок ми даємо той самий, що торік. Не дуже нам тут сумно, бо маємо дуже доброго ксьондза. Кінчу з Тобою розмову і прошу о скорий відпис. Іди, наш листоньку, через високі гори, через глибокі морі, та знайди тата нашого рідненького. О Мати Божа, ощікуйно наша! Просим Тебе з молитвами і зо сльозами: запровадь той лист до нашого тата рідненького та потіш нас, що ми ще не зовсім сироти. І я Вас, Тату, поздоровляю: будьте здорові! І поздоровляю всїх Лубянців.

IV.

Лист писаний із шпиталю в Будапешті (Угорщина) Данилом Мийником до свого шваґра Дмитра Синиці в Карнеґі, Па., дня 3. грудня 1914.

Дорогий Шваґре! Даю Тобі відомість, що я Богу дякувати здоровий, тілько не знаю, що в дома діє ся, бо ані там лист не зайде ані нічого. Тут в Европі велика біда, бо той Москаль стоїть від границі до границі, то значить від Черновець здовж аж до Варшави, попри Перемишль. А у Львові то він сидить, але на 3-го грудня рано прийшов телефон до Будапешту, що йому вже аж тепер марк скрутять. Я є в шпиталі в Будапешті, а зі мною і Михайло Терновський з Лубянок. — Ваш Данило Мийник.

ПОЗІР ДЖЕРЗИ СІТИ!

В НЕДІЛЮ ДНЯ 28-го ЛЮТОГО (ФЕБРУАРА) 1915

буде мати **Вп. Богдан Дуткевич**

ВІДЧИТ

на тему:

„Короткий перегляд дотеперішної війни з Росією".

Сей відчит відбуде ся в гали Народного Дому під ч. 72 Моріс стр., Джерзи Сіти, Н. Дж., точно о год. 6-тій вечером.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

Добровільні датки для вдів і сиріт по полеглих на війні Українцях прийметь ся з подякою.

Родимці! Приходіть як найчисленнійше, старші і молодші як мущини так і женщини, коли хочете щось доброго і повчаючого почути.

КОМІТЕТ.

НОВИНКИ.

ДОБРОДІЙНИЙ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ КОНЦЕРТ.

Заповіджений на день 19. с. м. концерт відбув ся величаво. Білети випродано вже кілька день перед тим так, що богато наших людий не могло взяти участи в концерті. Концерт відбув ся спільними заходами Українців і Німців; з українських пісень відспівано під управою п. А. Ґели: Давидовского „Україна", і надпрограмово: „Дівча в сінях стояло" і Вербицького „Завіщанє". Між гимнами, співаними при кінци відспівано й український гимн. Кромі українських продукций виведено ще продукциї німецькі, угорські й анґлійські. Концерт відбув ся під протекторатом Пр. еп. Ортинського, а кромі нього явили ся на концерті: австрійський і німецький конзулї і визначні політики з Філядельфії. Дохід з концерту призначено на підмогу австрійських горожан інтернованих в Канаді.

МАНІФЕСТАЦІЯ ЗА НЕВТРАЛЬНОСТИЮ АМЕРИКИ.

В неділю вечером 21. лютого відбули ся в Ню Йорку величаві зборі американських Німців у великій салі Гіпподрому. В зборах взяло участь около 5000 людий, майже виключно Німців, американських уроженців. Ціль зборів була, щоби запротестувати против невластивої невтральности Злучених Держав, звідки вивозять оруже до Анґлії і її союзників, чим продовжують ся війну. На зборах промовляв конґресмен Ебен Вівер Мартін зі Савт Дакоти, який порушив також справу нагужитя хоругви Злучених Держав Анґлією. Другий бесідник, бувший губернатор стейту Тексас, Калькіт вказував на заслуги Німців для Америки в справах культури й промислу. Опісля промовляло ще кількох бесідників, а вкінци принято резолюцію за правдивою невтральностию Америки.

МЕМОРІЯЛ ПОЛЬСЬКИХ СОКОЛІВ У ВАШІНҐТОНІ.

Дня 11. лютого явила ся у президента Вілсона делєґація польських Соколів. Делєґація предложила Вілсонови меморіял в справі Польщі. Меморіял сей замітний тим, що погляди висловлені в справі самостійности Польщі не є такі самі як погляди инших Поляків. Тому дивно виглядає, коли союз польських Соколів уважає себе представителем чотиромілїонового польського народу в Америці і в „імени" того народу вносить меморіял, підчас коли инша організація польська вносить инший меморіял з цілком иншими домаганями і знова буде говорити в імени цілого польського народа.

250,000 ДОЛЯРІВ ВІДШКОДОВАНЯ.

З Летбрідж (Канада, провінція Альберта) доносять: На підставі альбертійського акту про відшкодоване для робітників має компанія, власгителька копалень у Ґілкрест заплатити 250.000 долярів відшкодовання родинам майнерів, що потратили житє в катастрофі 19. червня минулого року.

Трийцять двох з погибших походило з Австрії. Компанія признає їх права, однакож відшкодованя не заплатить, поки не буде заключений мир між Австрією і Великою Британією.

ДАР ПАПИ РИМСЬКОГО ДЛЯ ГОЛОДУЮЧИХ ПОЛЬСЬКИХ ХЛОПІВ.

Краківська польська ґазета „Час" доносить, що папа римський вислав за посередництвом нунція у Відни на руки польського епископа в Кракові князя Сапіги 10.000 лірів у дарі для голодуючих польських хлопів. Крім того колеґія кардиналів зложила на ту ціль від себе 3.000 лірів.

НОВІ МОНОПОЛЇ В РОСІЇ.

На місце горівки, яка була в Росії державним монополем, задумує завести Росія инші монополї в цїли придбаня гроша для державного скарбу. Фінансова комісія російської державної думи випрацювала проєкт монополю на чай, тютюн, нафту, сірники і всїлякі обезпеченя. Сей проєкт певнó потвердить державна дума. Сей проєкт має заступити убуток в державних доходах по забороні горівки.

ПОВОРОТ „ПІДОЗРІЛИХ".

З Ґаліфакс, (Канада, провінція Нова Скотія) доносять: Кораблем „Місанабі" приїхало нині з Лівериулю чотирнайцять „підозрілих", що записали ся у перший контінґент, який виїхав з Канади на поміч Великій Британії у війні з Німеччиною. Підозрілі, головно через те, що походять родом з Німеччини та Австрії, машерували у кайданах через місто до цитаделї, де будуть сидїти до кінця війни.

СТОЛІТНИЙ ПОСОЛ.

На Угорщині помер Йосиф Мадарас, найстарший посол угорського сойму, бо числив 101 літ. Від 1848., від часу конституційної доби був послом до краєвого сойму і належав до партії незалежности.

ХОЛЄРА НА УГОРЩИНІ.

Будапештенська „Неділя" доносить: „Найбільше буйне холєра в окрузі Бачбродга. В Новосаді було хорих 14 осіб, з них померло 7. В Зомборі було хорих 10, умерло 5, в Бачкерестурі було 2 випадки, в Сейлліґеті, в Паланці, в Мадяриканижі і в Суботиці по 1 випадкови. Кромі сього були поодинокі випадки холєри в Будапешті, Дебрецині, Мішкольц, Мукачи, Ґорґоші, Естерґомі, Ґатвані, Еґері, Солноку, Капошварі, в Гуменнім і в ин."

КУРУЮТЬ З АВТОНОМІЇ.

Російські часописи доносять про цїкавий, як на теперішню хвилю, процес перед петроградською судовою палатою. Обжалувана була одна Жидівка, на імя Гелїх, у котрої при переїзді з одного міста до другого найдено валізу з літературою організації „Бунд". Се послужило за підставу до обжалування її о приналежність до злочинної орґанізації.

Підчас розправи судовий обвинитель натискав головно на те, що орґанізація „Бунд" стремить до автономії поодиноких національностий Росії і на перший плян видвигає домагане автономії для Польщі. Таким робом ся орґанізація стремить до роздроблення Росії.

Палата присудила Гелїхівну на два роки кріпосної вязниці.

А оборонці Росії говорять, що Росія обіцяла автономію для Польщі і розширенє прав для других поневолених народів.

„БИЗНЕС, ЯК ЗВИЧАЙНО".

„Бизнес, як звичайно" — говорять собі потішаючо Анґлійці. Однакож вивіз продуктів у падолисті м. р. був меньший ніж в тім місяци 1913 р. о сто мілїонів долярів. Иншими словами, були вони меньші майже о половину. Вивіз з Анґлії угля опав о десять мілїонів долярів, вивіз заліза о десять мілїонів, вивіз машинерії о звиш сім мілїонів, вивіз бавовняних продуктів о близько двайцять пять мілїонів, вивіз вовняних продуктів о звиш сім мілїонів. У січни с. р. вивіз Великої Британії був меньший о 90 мілїонів, а ввіз о 30 мілїонів.

Торговельний стан Німеччини без сумніву є ще страпінїйший.

Уроєнє, що „бизнес" може процвитати рівночасно з нищенєм житя і майна, є найдурнійше з усіх уроєнь.

ЗНАНЄ МОВ НЕ РАТУЄ ВІД ГОЛОДУ.

В місті Гакенсон, Н. Дж., прийшов на поліційну станицю бездомний Карльо Віліямсон, котрий, не маючи ніяких средств до житя, просив о переночованє. Коли його розпитали, що він за один, він признав ся, що обїхав весь сьвіт і знає читати й писати десятьма ріжними мовами. Але він і тим не вдоволив ся і скінчив каледж, а мимо сього він не має з чого жити і примирає з голоду.

НЕ БУДЕ ВИСТАВИ У ВІННІПЕҐУ.

Вінніпеґ (Канада, провінція Манітоба) доносять: Сего року не буде у Вінніпеґу вистави (ексгібішену). Виставова рада рішила вчера на своїм засіданю не підіймати ся сего року тої великої задачі. Рада не має наміру закинути виставу на завсїди, а лише підчас сеї военної кризи.

БУДЕТЕ ЖАЛУВАТИ,

що не маєте календаря У. Н. Союза на 1915-тий рік. Се-ж не лише календар — се прекрасна книга ілюстрована. Се збір найцікавійших і найпотрібнійших відомостий, які треба знати кождому Українцеви. А особливо се конечна і необхідна книжка для кождого Українця у Злучених Державах і в Канаді. Се книжка, яка не стратить вартости і за 20 літ і тому годї сподївати ся, аби в найблизших роках хотів хто видати такусаму чи подібну книжку яко календар чи яке инше видавництво.

З уваги на те сьміло можна сказати, що той, хто ЖАЛУЄ ДЛЯ СЕБЕ видати 60 центів, аби мати ту вартісну книжку, грішить супроти себе самого або — як писав до нас один Українець з Канади, що купив собі календар У. Н. Союза на 1915-тий рік — „кождий, хто не купить для себе календаря У. Н. Союза, на 1915-тий рік, КРИВДИТЬ СЕБЕ САМОГО, БО НЕ БУДЕ ВЛАСТИТЕЛЕМ ТОЇ КНИЖКИ, ЯКА Є СКАРБНИЦЕЮ ДОРОГОЦІННИХ ВІДОМОСТИЙ".

Тож користайте з нагоди. Нехай кождий письменний Українець і кожда письменна Українка вишле від себе 60 центів на календар, а переконаєть ся тоді, яку неоцінену вартість має та книжка для нього.

Тож спішіть ся, Українці і Українки, поки час! Замовляйте як найскорше собі і радьте другим!

Замовленя і гроші (60 цнт. враз з почтою) посилати до „Свободи" (гроші можна посилати в листі моні-ордером, чеком або почтовими марками).

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Подаєть ся отсим до відома членів У. Н. Союза, що на підставі ухвали Головного Уряду з дня 20. січня 1915 зносить ся з днем 1. марта б. р. видавництво „Свободи", друкованої латинськими буквами, так званої „словенської". Число 8-ме сеї газети (з 25. лютого 1915) є вже останнє. Від 1. марта с. р. ті члени У. Н. Союза, котрі досї читали „Свободу" „словеньску", будуть діставати „Свободу" українську, як всі инші члени нашої організації.

Адміністрація „Свободи".

КНИЖКА ДО МАСОВОГО ШИРЕНЯ.

На днях появила ся брошура д-ра Семена Демидчука під наголовком: **„Не снує души живої"**. В брошурі обговорює ся наші національно політичні стремлїня підчас теперішної війни. Написана популярно й приступно, тому надаєть ся до читаня для найширших верств нашої суспільности. Ціна брошури є дуже низка, бо лише 15 центів, а на почтову пересилку треба додати 2 центи. Оплату можна висилати почтовими марками. Весь дохід призначений на Фонд визволеня України. Брошура вийшла накладом „Бюра Делєґації Головної Української Ради" з Відня при 83 Grand Str., Jersey City, N. J. і там можна її набути. Хто бере в розпродаж понад 100 примірників, дістає відповідний рабат.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

Русини-Українці з Вілксбері, Па., і околиці!

В НЕДІЛЮ ДНЯ 28. ЛЮТОГО С. Р.

о год. 3. попол. в „Колумбус Гол" 9. Норт Мейн стр. недалеко Поблик Сквер, відбуде ся

ВЕЛИКЕ ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ.

Наспів час, який рішає, чи нам Русинам-Українцям жити і жити на волі, чи сидіти і гинути в ярмі та неволі. Про нашу судьбу віхто инший, лиш ми самі рішати маємо. Грїх непростимий має сей, хто під нинішну так важну і рішаючу пору, сидить обоятно заложивши безчинно руки, або партіями розбиває народну єдність. Сей не брат нам а ворог лютий! Протеж всї Ви, Братя Русини, без ріжниці чи з Галичини, Угорщини чи Буковини, в кого лиш єще троха тлїє іскра любови до свого народу руського і своєї земляци руської, в кого лиш плине кров руська та б'є в грудях серце руське, най спішить до нас на Велике Всенародне Віче!

21-22-23 **КОМІТЕТ.**

Позір! Пітсбурґ і околиця! Позір!

Заходом читальні „Просьвіта" ім. М. Шашкевича в Пітсбурґу, Па., відограєсь

в понедоїлок, дня 1-го марта 1915

о год. 7.30 вечером

пораз перший в пітсбурській околици

ВЕЛИКЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

НЕВОЛЬНИК

драма Карпенка Карого (Тобилевича) в 5. діях зі сьпівами і танцями

в ТУРНЕР ГАЛИ, НА 13-ій УЛИЦИ С. С. В ПІТСБУРҐУ.

Дохід призначений на потерпівших у війні земляків.

Ціни місць: Крісло I-рядне $1.00; II-рядне 75 цнт.; III-рядне 50 цнт.; IV-рядне 35 цнт. Ґалєрія 25 цнт.

Тікети вступу можна набути в шторі п. Т. Гута-Кульчицького, 537 Карсон Стр. С. С. Пітсбурґ, Па., а перед представленєм при касі.

ОСОБИ:

Коваль, старий січовик .... п. Т. Франків
Ярина, його дочка .... п-на М. Г. Кульчицька
Стефан, його годованець .... п. В. Онишків
Оксана, дівчина .... п-на М. В. Кульчицька
Недобитий, бандурист .... п. В. Малїєвич
Невлюй, козак .... п. П. Яечник
Опара, козак .... п. М. Усик
Недорізаний, танцюрист, козак .... п. К. Стрільбицький
Покришка, козак .... п. Г. Шабатура
Нахчайменївиє, козак .... п. С. Михалик
Голощук, козак .... п. Л. Вантух
Подорожний, козак .... п. С. Бавилїв
Зачепа, козак .... п. П. Стеєцишин
Кукса, козак .... п. К. Шпікула
Джура, козак .... п. В. Сорочак
Селянин I-ший .... п. Л. Вантух
Селянин II-гий .... п. В. Сорочак

Селяни, козаки, невольники, яничари.

Річ діє ся на Україні.

По третій дії живий образ битви.

Пораз перший в Америці відспіває ся найновійшу композицію Б. Вахнянина п. з. Дума з Невольника.

Режісер п. В. Малїєвич. Дірiґент п. Р. Качмарський. Музика проф. Новіцького.

ТЯЖКІ ЧАСИ.

З памятника управителя вязниці.

(З російського — Дорошевича).

Понеділок.

Був нині у мене в бюрі міщанин Сидоров; зголосив ся відсиджувати кару. Засуджений за крадіж на півтора місяця. Хоче зачати відсиджувати. Жадане законне, навіть похвальне!

Нехай там хто що хоче говорить, але почуте справедливости вроджене російському народови.

Але де я його всаджу? Нема де помістити злодія, бо всьо заняте політичними. Вязниця повна, а в ній ні одного злодія! Неімовірне, а однак правдиве.

Я відмовив принятя. Навіть трохи прихсалив його.

— Вже що правда, то з тебе добрий хлопчище! Зараз можна пізнати героя російської землї. Умів ти красти, але умієш і слова додержати! Лише, що не можу тобі прислужити ся, мій любий, нічим. Нема ні кута вільного. Прийди колись пізнійше. Я тобі за те дам добру станцію. До вибору тобі дам. На другім поверсі з видом. Знаєш ту наріжну?

— Ми — каже — ваші комнати добре знаємо.

— Хочеш наріжну? Вид на ріку. Шпиталь перед очима. На трупарню. Умре хто, зараз і похорон будеш бачити! Не буде тобі скучно. А як не хочеш, то дам тобі навіть число 47. Знамените! Двох докторів, чотирох інжинїрів, бувший маршалок повіту — що там маршалок! Бувший посол там сидів! Адвокатів то вже не числю — що там адвокати! Ось з якими людьми покумаєш ся в тім числї.

Почіхав ся по голові.

— Менї головно о то йде, аби відсидїти перед сьвятим Ілїєю!

Нехай хто що хоче говорить, а все таки в нашім народї сильно закорінене релїґійне чувство.

— Правду кажеш — говорю йому — то велике сьвято! То честь тобі приносить! Але мимо того перетерпи. Цїла вітчина терпить, отже й ти потерпи.

Я дав йому пів рубля і відправив.

Середа.

Міщанин Сидоров був знова. Російський нарід простацький. Жадає, аби його всадити.

— Щож то знов — дереть ся — за порядки у вас? Я маю ізза вас лишити ся без кусника хлїба? Менї головно о то йде, аби я відсидів перед сьвятим Ілїєю! У нас день сьвятого Ілїї, то час найбільшої роботи. Я в день Ілїї на сиджене не маю часу!

— А щож то ти — питаю — рільник, чи що?

— Длячого я маю бути рільник? Я з передмістя, з міщан. Але ми пів року їмо з ласки пророка Ілїї. На пророка Ілїї ідуть через місто робітники, наймити. Одні ідуть з косовиці до дому з грішми. Другі до жнив наймлені, що дістали завдаток і инші ідуть, з ріжних місць, з грішми. В день робить ся „підкидане", підкидаємо їм мошонки, відтак перетрясаємо хлопів. Вечером граємо в фербля.

Я став йому толкувати:

— Ну, але то ще питане, хто виграє, а хто програє!

— Якже я можу програти, коли маю значені карти?!

Прості злодії той наш російський нарід.

— Що нам там — кричить — до вашої полїтики! Давайте менї станцію та й годї! Належить ся менї і конець! Не гадаю здихати з голоду. Час тепер спокійний, якраз на сиджене! Щож я маю тепер до роботи на волї? Вчера за цїлий день заробив ледви одну мошонку з двома пятнайцяти копійками!

Де я його тут всаджу? Я дав йому рубля.

Четвер.

Сидоров знова прийшов.

— Прошу о рубля.

А дальше рішучо каже:

— Або, коли вам жаль рубля, то всадіть мене!

Я пробував крикнути на него:

— Щож то знов має значити? Дивіть на него, захотїлось йому до тюрми! Щож ти собі гадаєш, що то є йти до тюрми? Може гадаєш, що для тебе вибудувано тюрму? Якийсь там міщух, що за три рублї украв і тут садить ся, аби його замикати. Також щось, невидальщина така, який менї великий пан! Не такі як ти, а ждуть. Адмірали! Адмірал Небоґатов цїлу фльоту піддав — то не трома рублями пахне — а й він два місяцї ждав, заки опорожнило ся місце на відсиджене! Бо й якраз тепер часи такі, аби тобою голову завертати. Виноси ся, не для тебе тюрма!

Сів собі на сходах до ґанку.

— Не піду!

Я велїв його прогнати.

— Не маєте права — дер ся — проганяти арештанта з вязниці! Ви обовязані арештанта держати у вязници!

Зробив скандал. Дреть ся несвоїм голосом.

— Ґвалт! Держіть мене! Я злодій!

Цїла тюрма глядить з вікон.

Вечером прийшов один адвокат з полїтичних. Говорив в імени товаришів вязничних: „Гурт — каже — полїтичних вязнів, звертає вашу увагу, пане управитель, аби ви пильнували і узнавали права горожан".

Я сплюнув і відійшов. Якже я можу узнавати і пильнувати права горожан, як не маю на тілько тюрми?

Злість мене взяла.

— Самі ви, панове, займаєте цїлу тюрму, а відтак нарікаєте!

Пятниця.

Міщанин Сидоров прийшов пянїський.

Виговорює.

— Що то всьо має значити? — верещить. — З панами тримаєте? Чи то тюрма лише для панів має бути? Щоби бідному чоловікови місця не стало? Тепер всї собі рівні!

Просто сказавши — соціялїст.

— Я — кричить — чоловік письменний! Я читав! „Лична свобода". Хочеш іти до тюрми — можеш! Я то розумію, знаю, що то значить!

Я зовсїм голову стратив!

Виходжу до него:

— Я тебе тут — кричу — сякий такий, я тебе навчу! За таке говорене згниєш в тюрмі!

Сьміє ся драбуга.

— Я лиш того хочу — каже.

Не було ради. Дав я йому пів рубля і порученє до різника, аби його приймили до „Союза русскаго народа".

Має стати соціялїстом, нехай буде „деятелем союза", патріотом.

Недїля.

Вже другий день спокою. Сидоров не показує ся. Записали його до „Союза істінних русских" і побирає кождого дня пів рубля.

Понедїлок.

Міщанина Сидорова прогнали з „Союза". Пропив прапор. Виговорював на різника. Такі то люди. Прапори повинні бути з перкалю! Не можна досить надивувати ся тим провідникам! На нічім не знають ся. Бо й хто то бачив, аби робити прапори з шовку!?

Вівторок.

Сидоров з'явив ся. Пяний як ніч. Знов скандал.

— То просто жарти! — верещить. — Добрі люди! Щож то? Чого глузувати з чоловіка? Тягають до полїції, суд судить, засуджує тюрму. А по тім всїм — дуля! По що бідного чоловіка тревожити? Чого судити? Я піду — верещить дальше — до кореспондента столичних ґазет! Піду, кричить, украду йому курку. Нехай вас в столичних вістях добре опише!

І піде! Від російського чоловіка можна всього надїяти ся.

Субота.

Нинї мав я приємність читати допись з нашого міста в столичній ґазетї.

„Завдяки до крайности посуненого недбальства тутешної вязничної власти навіть засуджені судом налогові злочинцї ходять свобідно по містї на страх мешканців. Злодійства побільшили ся. Забирають не лиш мертві предмети, як гроші і инші річи, але вивозять серед білого дня з домів живі сотворіня, домашну худобу..."

Курка то нїби живе сотворінє і домашна худоба? Маєте ви совість, панове кореспонденти?

Понедїлок.

З причини дописи столичної ґазети одержав я від ґубернатора телєґраму: „Займіть ся тим".

Приватна депеша доносить, що ґубернатор їде на ревізию.

Я займив ся справою. Сидоров сидить. В будуарі моєї жінки сидить. Деж я його мав всадити? Жінка плакала. Я обіцяв їй купити шовкову сукню.

— Потерпи, люба дитино. Цїла Росія терпить. Потерпи й ти зі всїми. Терпінє, то тепер найбільше патріотичне занятє.

Сидоров спить на її софцї. Ще й вередує.

— Очевидно — каже — то не зовсїм після припису, спати на канапі. Але коли будуть зі мною порядно поводити ся, то остаточно згоджу ся і витерплю.

То раз худобина!? Обід їсть з нами. То що й ми.

Вівторок.

Сидоров стаєсь невиносимий. На завтра замовив собі баланду.

— Хочу — каже — аби було після приписів. Всьо то належить ся арештантови! — Зупа має бути арештантська! І щоби менї всї їли арештантську!

Будемо їсти баланду!

Середа.

Я хиба убю міщанина Сидорова. Не можна вже з ним видержати. Зажадав, аби йому в будуарі жінки уставити причу.

— Мене — каже — засудили не на будуар, а на вязницю. Хочу відсиджувати, як належить ся. Я повинен мати причу. Я привик до причи!

Удалось менї намовити його, аби спав на фортепянї.

— А двері треба замикати — приказує — аби я не утїк.

Я обіцяв йому, що буде замикати ся.

— В дверях, жадаю, аби виверчено діру і аби цїлу ніч заглядано до мене.

Незвичайно інтересне!

— Бо я сам бою ся спати!

Може би ще сторожа поставити в комнатї?

Будемо самі доглядати цїлу ніч. По черзї.

Четвер.

Сидоров стає з дня на день чимраз прикрійший.

Нинї жадає, аби у вікнах жінчиного будуару вставити решітку.

— Цебер менї належить ся! — каже.

Тьфу!!

А остаточно найголовнїйше то те, що має законні підстави.

— Жадаю — каже — аби всьо було після приписів! Ніяких там таких! Відчитує приписи:

— Робите — каже — арештантам від себе уступки! За те — каже — повинні ви дістати по карку!

Пятниця.

Нинї бунт.

Сидоров рішучо заявив, що повинен бути перенесений до вязниці.

— На тюремний побут. У вас менї тут навкучило ся. Панї сидить цїлими днями з лицем уткнутим в книжку. Дїти не знати на що чогось учать ся. Ніхто не сварить ся. Нема з ким заграти в карти. Жадаю перенесеня до спільної тюрми!

Я довго йому толкував:

— Адже зрозумій, кажу йому, що полїтика...

Не хоче слухати о нічім.

— А то, каже, чому ставите такі малі кримінали? Податки стягаєте з горожан, а кримiналів не будуєте! Нема опіки!

Остаточно якось я його задобрив.

Дочка грає йому на фортепянї.

Син ґімназияст танцює йому „російського".

Жінка має йому завдавати загадки.

— У нас — каже — в тюрмі такий звичай, що дозорцї оповідають казки і завдають загадки.

В карти грати з ним буду я сам.

Недїля.

Нинї мали ми честь приймати візитацію його превосходительства.

Був ґубернатор.

Насамперед обійшов полїтику — вязнів. Спитав: Чи не маєте, панове, яких жадань?

З кождої казні подали по три жалоби.

Відтак потрудив ся до мене, до мешканя на обговорене.

Був чай і легка перекуска. Всьо в такій скількости, аби не виглядало на підкупство.

Сидоров драбуга прийшов до перекуски.

Що?!

Я представив його ґубернаторови.

— Позвольте собі, Ваше превосходительство, представити важного арештанта. Сидить за крадіж. В будуарі жінчинім умістив його. Як свояка.

— Як? То дуже добре.

— Дійсно, Ваше Превосходительство. З причини переповненя вязниці жертвував я йому на патріотичні цїли вигоду моєї жени. Може Ваше Превосходительство зволите оглянути казню жени... То є, я хотїв сказати, арештантський будуар...

Я цїлком стратив голову.

Був ласкавий оглянути.

Діткнув пальцем клявішів фортепяна.

— Розстроєний!

Всьо Сидоров. Сїдати на басї найбільша для него приємність.

В розсїяню:

— То прикаже ся настроїти!

Ґубернатор був вдоволений.

В памятковій книзї для відвідуючих достойників написав:

— Всьо на висотї задачі. Мило би було бачити всюди таку батьківську запопадливість.

Відтак забуто на жалоби в передній комнатї.

Я велїв дозорцям, аби закуплену для арештантів поживу позавивали в ті жалоби. Аби кождий дістав завинене своє.

Можете з'їсти!

Вівторок.

Хиба ошалію!

Що дїєть ся! Що дїєть ся!

Дочка моя говорить таким язиком, що не аби який кримiналїст зрозуміє.

Мене инакше не називає як:

—Дїду!

Нинї приходить до мене до кабінету:

— Вода, чи сухо. А я прийшла, аби тебе хвостом ударити, калануню!

То замісць сказати:

— Чи вільно, війти чи нї? Добрий день тобі, татуню!

Син підроблює гроші. Вивчив його Сидоров.

В додатку, приходжу я по обідї до дому, а тут в кабінетї на бюрку лежить якийсь арештант.

— Я Карпов. Приятель Сидорова. Також злодій. З засуду мирового судії прийшов відсиджувати.

Показує ся, що той драб до всїх своїх приятелів розіслав листи:

— Приходїть відсиджувати!

Мій син порозносив.

Середа.

Пишу проєкт.

Посилаю його до Петербурга.

Про конечність амнестії.

З причини переповненя вязниць полїтичними заходить конечна потреба виданя амнестії для кримінальних. Инакше не буде де таких помістити.

Точки такі:

а) Засуджених за крадїж, вломи і т. ин. без морду, увільняєть ся цїлковито яко винних маловажних провин.

б) Засуджених за убийство, грозяче публичній безпечности, віддасть ся під нагляд родини.

в) Засуджених за убийство вітця з заміром віддаєть ся до дому для сиріт.

Недїля.

Я одержав з Петербурга телєґраму:

— Знаменито: Виготовити подрібно.

Працюю над подрібним виготовленєм.

Сидоров в комнатї побіч бє кулаками в клявіші.

Нехай но я дїжду ся!

Ну! Дістанеш ти по карку!

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА! СКЛИКУЙТЕ ВІЧА В СПРАВІ ВОЄННОЇ ЗАВЕРУХИ! ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ!

ПОДЯКА.

Я низше підписаний складаю сердечну подяку У. Н. Союзови і так само головним його урядникам за уділене для мене $100.00 запомоги з фонду убогих У. Н. Союза. Желаю, щоб наша дорога орґанізація як найкрасше розвивала ся і зростала і щоби в ній не забракло ані одного Українця і Українки. — Остаю з поважанєм **Дмитро Концур**, член У. Н. Союза, від. 233 в Ню Йорку.

Полїтичне Товариство „Українська Рада" в Ню Йорку, Н. Й.

скликує

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 28. ЛЮТОГО 1915 Р.

о годині 2-гій пополудни

в Arlington Hall, 19-23 E. 8th St., New York, N. Y.

ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

в цїли запротестованя проти насильств і знущань московського уряду над нашим народом в хвилево захопленій ним Галичинї та проти його варварського доптаня наших народних прав, нашої віри, нашої мови і наших культурних здобутків.

Нехай отже не забракне на тім вічу ані одного з тутешних Українців і Українок!

За Виділ:

В. Кіґиницький, предсїдатель, С. Чосник, касієр, П. Петрів, секретар.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

МІКІСПОРТ, ПА. Отсим повідомляю всїх членів Тов. „Зап. Січ", від. 132, що надзвичайний мітінґ відбуде ся дня 28. лютого б. р. Кождий місцевий і позамісцевий член має явити ся на тім мітінґу, бо маємо одну річ до залагодженя. — Д. Сова, предс.; Т. Гук, секр.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА. Бр. сьв. Димитрія подає до відома, що вибрано отсей новий уряд на рік 1915: Й. Конотопський, предс.; А. Пука, кас.; І. Криба, секр.; Ф. Боївка, доз. хорих. Мітінґи відбувають ся в церковній галї кождої другої недїлї по першім. — Й. Конотопський, предс.; І. Криба, секр.

ДАРУНОК НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ.

Одного доляря даруємо вам в тій цїли, що куплені товари принесуть вам хосен і вдоволенє і ви будете опісля звертати ся до нас з повним довірєм. Пришліть нам **два доляри**, а ми вишлемо вам товару вартости **на три доляри.**

Житє Ісуса Христа, велика книжка з образками	1.25
Галка смерти, воєнне оповіданє	5
Війна европейська в образах	25
Календар „Пресьвята Родина" на рік 1915	[illegible]
Стереоскоп (побільшаюче шкло)	[illegible]
Муки і смерть Іс. Христа, види до стереоскопу	50
Разом на суму	$3.00

Хто вже має стереоскоп, може собі вибрати дві серії видів до стереоскопу із нашого катальоґа.

Користайте з нагоди і присилайте сейчас замовленя, бо така знижка не довго потриває. 23-4

RUTHENIAN BOOK STORE
701 W. Lackawanna Ave. Scranton Pa.

To Provide for the Utmost Safety of Patrons and Property is the First Duty of Every Well-Managed Railroad

The railroads of Pennsylvania and New Jersey fully realize the importance of properly manned trains. Were the claims of those who arbitrarily forced the railroads, under the Full Crew Laws, to employ men for whom no jobs exist just and warrantable, the railroads themselves would be the first to recognize those claims.

Full Crew Laws Costly

Interstate Commerce Commission statistics conclusively prove that Full Crew Laws work three grave hardships—*i. e.:*

1—They increase the number of casualties.

2—They cost the railroads and thousands of men and women who, directly, or indirectly, as depositors in banks, trust companies, and savings funds are investors in railroad bonds and stocks, approximately **$2,000,000** a year in wages for unnecessary labor.

3—They deprive the people of a vast amount of improvements.

No Trains Undermanned

The railroads contend that their trains never could be undermanned for the following good business reasons:

First—A freight train of one locomotive at $25,000, and 75 cars at $1000 each, would represent $100,000 in rolling stock. Is it reasonable to assume that a railroad would jeopardize the safety of that great capital investment to save $2.75, the wage of an extra brakeman? Would it risk the loss of $100,000 worth of property to save $2.75?

Second—The railroads know that, to reach full earning capacity and to get from their equipment and roadway greatest possible service, all trains must be manned with enough men to enable them to do their work and make their trips in the least possible time.

Public Inconvenienced

Suppose, for example, the Lackawanna Limited left New York for Buffalo with four cars. Suppose it arrived at Stroudsburg and there it became necessary to put on a fifth car to accommodate unexpected traffic. Under the Full Crew Laws this could be done only after an extra brakeman had been brought from a division point, or the Stroudsburg passengers would have to stand in crowded cars until the train reached Scranton. Should the public be so inconvenienced?

Why Laws Should Be Repealed

The railroads now—as always—intend to man every freight and passenger train to the full requirements of safety and operating efficiency. They intend to do all within their power to expedite traffic and promote public convenience. They desire to give that absolute safety, efficiency and service to which the people are entitled.

There is no purpose to lay off men whose services are necessary to adequately man trains; the object is merely to eliminate men for whom there is no real necessity and for whom jobs exist only by edict of law.

Legislation that hampers railroad service, safety and efficiency by expending money which should be used to increase the safety, the welfare and the convenience of the public is unfair to the people.

SAMUEL REA, President, Pennsylvania Railroad.

DANIEL WILLARD, President, Baltimore and Ohio Railroad.

THEODORE VOORHEES, President, Philadelphia and Reading Railway.

R. L. O'DONNEL, Chairman, Executive Committee, Associated Railroads of Pennsylvania and New Jersey, 721 Commercial Trust Building, Philadelphia.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПРЕДСІДАТЕЛЬ:
Дмитро Капітула, Box 565, McAdoo, Pa.

МІСТОПРЕДСІДАТЕЛЬКА:
Марія Білик, 2117 W. Ohio St., Chicago, Ill.

МІСТОПРЕДСІДАТЕЛЬ:
Іван Ваверчак, 757 State St., Perth Amboy, N. J.

СЕКРЕТАР РЕКОРДОВИЙ:
Михайло Угорчак, Box 76, Jersey City, N. J.

СЕКРЕТАР ФІНАНСОВИЙ:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

КАСІЄР:
Алексій Шаршонь, 524 Pine & Franklin Sts., Shamokin, Pa.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:
о. В. Балоґ, 550 John St., Whiting, Ind.
Василь Левчик, 48 Washington Ave., Elizabeth, N. J.
Юліян Павчак, 109 North 7th St., Brooklyn, N. Y.

РАДНІ:
Іван Глова, 521 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.
Андрій Стефанович, 236 Park Road, Ambridge, Pa.
Василь Гришко, 439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.
Николай Ваверчак, 720 Charles St., Perth Amboy, N. J.
Теодозій Талпаш, 324 E. Dewart St., Shamokin, Pa.
Стефан Мельник, 50 Pulsifer St., Auburn, N. Y.

РЕДАКТОР „СВОБОДИ":
Осип Стеткевич, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЗАВІДАТЕЛЬ „СВОБОДИ":
Андрій Савка, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПРОСЬВІТНА КОМІСІЯ:
о. В. Сполітакевич, предсідатель, 635 N. River St., Wilkes Barre, Pa.
Дмитро Андрейко, секретар, Box 234, Jersey City, N. J.
Володимир Лотоцький, касієр, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „У. Н. Союза" находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Подає ся до відома членів У. Н. Союза, що орґан сього товариства („Свободу") висилаєсь лиш таким членам, котрі мають всі приписані статутом організації права. Суспендовані члени не можуть діставати ґазєти доти, доки не буде усунена причина суспензи і доки вони не стануть назад правосильними членами У. Н. Союза. Суспендованє і відсуспендовуванє членів відбуваєть ся стисло урядовою дорогою і сеї дороги мусить також придержувати ся експедиція нашої часописи.

Адміністрація „Свободи".

ЖЕРТВИ
НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

256. Пасейк, Н. Дж. При нагоді веселої хвилі, якою обдарив Бог Вп. Володимира Панаса, даючи йому сина Мирослава, зібрано на ціль „Визволеня України" слідуючі жертви: Михаїл Микитишин $1.00; Петро Капелюх, Стефан Ягела, В. Ніякович, В. Шуран, Т. Вислоцький, Т. Константинович, В. Смерана, С. Шуран, В. Панас, Н. Чарнош, Олена Чарнош, О. Воловець і О. Смолин по 50 цнт.; Іван Тук 25 цнт.; Н. Н. 40 цнт. — Разом **$8.15**

Збіркою занимали ся пп. П. Капелюх і Стефан Ягела.

257. Ансонія, Конн. При посьвяченю двох прапорів Сестрицтва сьв. Єлени, від. 262 У. Н. Союза, зібрано певну офіру, з якої Сестрицтво ухвалило дати на бідні вдови і сироти по померших наших жовнірах **$15.00**

Сестрицтво складає щиру подяку всім жертводавцям і просить Бога, аби їх нагородив стократно. — З поважанєм, **Олена Придун**, секр.

258. Вінніпеґ, Кан. Хвальна Редакціє „Свободи"! Прошу приняти нашу маленьку жертву на „Поповнений фонд України", котру на весілю п. Гната Богоноса і п-ни Тракало дня 13. лютого, на поклик одного з гостий слідуючі особи жертвували: М. Гаврисишин, Іван Слюзар, П. Турчин, Ст. Керніцький, П. Сукнацький і Г. Богонос по $1.00; Кат. Слюзарева і Н. Скегар по 50 ц.; С. Ковбель і Ір. Слюзарівна по 25 ц. — Разом **$7.50**
З поважанєм, **С. Ковбель.**

259. Бруклин, Н. Й. На вічу 26. вересня 1914 р. зібрано і зложеного на руки підписаного $33.96. Пізнійше я отримав від п-ні Анни Зварички $2.70, а від тов. Приступи з хрестин $1.65 — разом $38.31. Розхід був такий: нюйорські пани взяли за віче $5.00, книжка для секретаря 75 цнт., переписні картки 35 цнт., Гр. Тимишин, делеґат до Філядельфії взяв $7.00 — разом $13.00. Осталу суму я вислав до „Свободи" т. є. **$25.21**
Теодор Джаґан.

260. Джерзи Сіти, Н. Дж. Добровільні жертви від присутних гостий на відчиті д-ра С. Демидчука п. з. „Проблем самостійної України", який відбув ся дня 21-го лютого с. р. в галі Тов. „Народний Дім" **$19.85**

261. Джерзи Сіти, Н. Дж. В. Седляр **$1.00**

262. Віліниґ, В. Ва. Тереса Шайка зложила на потерпівших у війні **$2.40**

263. Вілксбері, Па. Хвальна Редакціє! Дня 14. с. м. на хрестинах в Николи Зінковського зібрав я на вдови і сироти в нашім ріднім краю **$3.05**

Сю квоту зложили калуські Українці. В імени тих покривджених вдів і сиріт складаю всім жертводавцям велике Спаси Біг! Відзиваю ся до Вас, калуські Українці, і прошу не забувати на далі за старий край та при кождій нагоді збирати жертви на бідні вдови і сироти. — **Василь Зємчак**, член У. Н. Союза.

264. Брістоль, Конн. Хвальна Редакціє! На хрестинах у п. Олекси Яреми зібралисьмо пару центів для бідних потерпівших наших Українців в Галичині. Ми би хотіли, щоби якась часть з того дістала ся до нашого львівського повіта, бо там наші люди та наші рідні, особливо коло Комарна (пов. Рудки), найгірше потерпіли. Отже просимо приняти ту нашу лепту та з другими віділсати її до старого краю, а імена жертводавців оголосити в найблизшім числі „Свободи". Гаразд! — **Н. Пеленський.**

Жертвували отсї добродії: Прухніцький Ів., Буґрин Ів. і один Італієць по $1.00; Ярема О. 65 ц.; Пеленський К., Буґрин Гр., Малик В., Калимон О., Гарасим Гр., Гарасим Ф., Заяць М., Мочорад Гр., Лопушинський М., Цюрох Ф., Гарасим Ф. (мол.), Стецура Ф. і Зофія Савяк по 50 ц.; Дрозд Ф. 25 ц.; Баран І. 10 ц. — Разом **$10.50**

Сума оголошена в сім числі „Свободи" виносить $92.66.
Оголошено в ч. 20. „Свободи" $4.802.42.

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $4.895.08.

ГАДКИ.

Кріликів не вільно стріляти у стейті Ню Джерзи нікому, навіть детективам, але страйкарів вільно. Коли страйкарі здобудуть собі у тім стейті бодай рівне право з кріликами?

*

Абрагам Лінкольн так сказав 8. вересня 1858. р. в Блумінґтон, Ілл.:

„Ви можете дурити цілий нарід якийсь час і можете дурити цілий час якусь часть народу, але не можете дурити цілий нарід цілий час".

Ся гадка є безсмертна і пасує вона передвсім до людий такого рода як наші кацапи. Коли би ні сподом під ґазетою „Правдою" або „Свѣтомъ" були уміщені ті слова, то се були би одинокі вартісні слова в тих ґазетах, бо представляли би „правду" по правді і „сьвітло" (сьвєт) у дійснім сьвітлі.

МИКОЛА МИКОЛАЄВИЧ ПРИ РОБОТІ.

(Телеґрами до сеї ілюстрації).

ПЕТРОҐРАД, столиця Росії, 20. лютого. — Нині прийшла від начального вожда російських війск великого князя Миколи Миколаєвича така коротка, але значуча телеґрама:

„На сході молотить ся дальше!"

БЕРЛІН (бездротна телеґрама), 20. лютого. — Зі східного поля війни прийшла нині така телеґрама:

„Невдачу у Східних Прусах приписує начальний вожд російських війск Микола Миколаєвич старим ґенералам, котрі ведуть війну на старий спосіб. Тих ґенералів, котрі не дістали ся до німецької неволі, потягає він до одвічальности. (Гляди — телеґрама з Петроґраду й ілюстрація).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ПОШУКУЄСЬ ОХОЧИХ ЛЮДИЙ до розпродажи бюстів Т. Шевченка. Особливо просить ся пп. бизнесменів, щоби занялись сею продажею. Значний заробок запевнений. По близші інформації належить писати до: Charles A. Hartfiel, 219 E. 5th Street, New York, N. Y. 21—

Пошукую свою товаришку **ЙОАННУ МАДЗУЛЮ**, з села Гладишів, пов. Горлиці, Гал. Хто бо о нїй знав або вона сама, нехай повідомить на адресу: Anna Kowalczyk, Box 24, Cohoes, N. Y. 23

Пошукую **КАТЕРИНУ ШКЛЯНКУ**, родом з Клюсова, пов. Сокаль. Перебувала в Кліф Сайд, Ню Джерзи, потім слід по нїй пропав. Хто би знав про ню, або вона сама, зволить зголоситись на адресу її сестри: Anna Sklanka, 68 N. 8th Street, Brooklyn, N. Y. 23

Пошукую у важній справі свого стрия **ІВАНА РАДВАНСЬКОГО**, з села Антонівки, пов. Чортків. Перебував довший час в стейтах. За подане його адреси дам нагороду $25.00, або нехай він самий зголосить ся на адресу: Hnat Kozak, 320 Frantenac St., Montreal, Que., Canada. 23—24

Пошукую свою краянку **МИНИШКУ ЯЦИШИН**, походячу з села Банило, Буковина. Вона має проживати десь в Америці. Хто би знав про ню, або вона сама, зволить повідомити на адресу: Michael Ryzun, 109 West Craig St., Montreal, Que., Canada. 23

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ, Русинки, в віці 40 до 45 літ, котра розумієсь на домашнім господарстві і має троха гроший. Зголошеня прошу висилати: P. Belinski, 111 Madison Ave., Bridgeport, Conn. 23—25

НА ПРОДАЖ 20-АКРОВА ФАМРА враз з будинками й інвентарем за ціну $1100; без інвентаря $700. По близші інформації голоситись до: Jacob Drozenko, R. F. D. No 1, Broadalbin, N. Y. 23—25

ПОШУКУЮ ОСІБ, котрі щойно приїхали з Галичини і котрі моглиби подати близшу вістку о теперішнім побутї учительки з Задеревача, пов. долинський, Анни з Кохалєвичів, Николинової, коротше Анни Николинової. Відповідна нагорода за скору і докладну інформацію. Радо хотів бим ввійти в переписку з людьми, котрі щойно приїхали з Вязови, пов. Жовква або Сокаль. Адреса: J. M., Box 25, Warrington, Fla. 21—26

ДО ВІДОМА ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Сим повідомляємо всїх наших нових і старих передплатників, що на надсилані передплати не висилаємо ніяких осібних поквітовань. Такі поквітованя подаємо при кождій адресї наклеєній на часописи. Там є подана дата, до якого часу передплата зістала заплачена.

По упливі часу передплати не висилаємо ніяких упімнень щодо відновленя передплати а кождий передплатник, котрому залежить на тім, щоб не перервано йому висилки часописи, повинен сам звернути увагу на речинець скінченя передплати і завчасу її відновити.

Часописи не можемо висилати нікому на кредит, бо сего не дозволяє почтовий закон.

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєть ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободі" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони висилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

ВАЖНЕ ДЛЯ ТИХ, ЩО ГРАЮТЬ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША РУСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посїдає великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волося, бороди, вуси, шмінки і т. п. Річи ті випозичаємо по дуже низьких цїнах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днїв перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 66 Sussex St., Jersey City, N. J.

РЕВМАТИЗМ

Не шліть ані цента, тілько напишіть свое назвиско і адрес а я вишлю Вам пак, коштуючий 1 дол. за дармо на пробу. Єсли Вам поможе, пришлете мені 1 доляра. Єсли ні, то Ви не довжні мені нічого. Не терпіть отже болю а пишіть сейчас до: A. OWENS, 505 W. 168th Str. New York.

ЮЛІЯН ПАВЧАК
109 N. 7th St., Brooklyn, N. Y.

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР, ВИПОЗИЧАЄ ВСЯКОГО РОДА УКРАЇНСЬКІ КОСТЮМИ І ХАРАКТЕРИЗУЄ ПО НИЗЬКИХ ЦІНАХ. ЗАМОВЛЕНЯ ПРИНИМАЄ НАЙМЕНШЕ 14 ДНІВ ПЕРЕД ПРЕДСТАВЛЕНЄМ.

РОДИМЦЇ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

ЗА ЩО ГАЛИЦЬКИЙ МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ГР. ШЕПТИЦЬКИЙ
4ч
мучить ся в московській неволи?

Написав Проф. Др. Ол. Сушко, Вінніпеґ, 1914, стор. 32 з портретом Митрополита. Ціна 25 ц. з пересилкою. Замовленя з грішми належить слати:

CANADIAN UKRAINIAN PUBLISHING CO., 619 McDermot Ave., Winnipeg, Man.

ПИШІТЬ ЗАРАЗ,
бо незадовго вже вичерпає ся, по прегарний
СТІННИЙ КАЛЄНДАР
з Руської Кольонії
в Мілвіл, Н. Дж., з сьвятами на кождий день року після старо-руського і нового стилю. Календар сей містить богато фотоґрафій і цікаві інформації про місто Мілвіл і Руську Кольонію. Лиш залучіть на пересилку стемпсїв за 4 цнт. на адресу:
THE EUROPEAN COLONIZATION CO., Millville, N. J. 16—

ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ КАЛЄНДАР „НОВИН" НА 1915 РІК
ВЖЕ ВИЙШОВ І ПРОДАЄ СЯ
по ціні 50 центів
ЗАМОВЛЕНЯ РАЗОМ З ГРІШМИ НАЛЕЖИТЬ ПОСИЛАТИ НА АДРЕСУ:
„Nowyny", Edmonton, Alta.
ХТО ПРИШЛЕ 5 ДОЛЯРІВ ДІСТАНЕ 12 КАЛЄНДАРІВ. ХТО ПРИШЛЕ 10 ДОЛЯРІВ ДІСТАНЕ 25 КАЛЄНДАРІВ. ПОЧТУ ОПЛАЧУЄМО МИ САМІ. АЛЕ ХТО ХОЧЕ, ЩОБИ ЙОГО ПОСИЛКУ ЗАРЕДЖІСТРУВАТИ НЕХАЙ ДОЛУЧИТЬ 5 ЦЕНТІВ. — ДЛЯ КНИГАРЕНЬ ЗВИЧАЙНИЙ КНИГАРСЬКИЙ ОПУСТ. 11—

РУСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. ШЕВЧЕНКА
має на складі молитвенники, Кобзарі, „Українську Музу", книжки о теперішній війнї, календарі і всякі инші. Приходіть або пишіть на адресу: 11—
RUSKA KNYHARNIA
168 E. 4 Street, New York, N. Y.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ГАРНА І ДУЖЕ ІНТЕРЕСНА КНИЖКА ПІД ЗАГОЛОВКОМ:

о 128 сторонах друку, з 45 ілюстраціями (образами) з тепер. війни і урядовим списом убитих і ранених жовнірів Русинів. — Ціна 50 цнт., з пересилкою почтовою 60 цнт. Належність через моней-ордер або в стемпсах почтових (крім канадійських) слати належить на адресу:

RUTHENIAN PUBLISHING CO., 29 E. 7th St., New York, N. Y.

ПОЗІР НА ЗЛОДІЇВ! 23ч

Можеш охоронити свій золотий годинник особлившим нововинайденим хоронителем годинників, які даємо цілком даром кождому нашому купцеви годинника або інших дорогоцінностий які продаємо по $1 на місячні сплати.

Пишіть по богатий, безплатний цінник з годинниками і иншими дорогоцінностями.

THE CREDIT WATCH & JEWELRY COMPANY,
194 East Houston Street, Dept. 32. New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
випозичає кериці на весілє, хрестини і всякі другі забави
115 Ave. A., New York, N Y
Телефон: Orchard 2568.

У НАС ЛИШЕ ОДЕРЖИТЕ ФОНОГРАФИ НА БЕЗПЛАТНУ ПРОБУ.

ВИСИЛАЄМО КОЖДОМУ НАШІ ФОНОГРАФИ НА 90 ДНІВ БЕЗПЛАТНОЇ ПРОБИ.
ПРЕКРАСНИЙ ФОНОГРАФ З 24 КАВАЛКАМИ РУСЬКИХ СПІВАНОК, ЛИШЕ $22.50.
Плати по $1.00 місячно наколись задоволений.
НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД РЕКОРДІВ У ВСІХ ЯЗИКАХ.

Пишіть по наші прекрасні ілюстровані катальоги, котрі висилаємо цілком безплатно, або відвідайте нас в нашім складі, отвертім так в будні дни як і в неділі і свята, завсігди до 10-ої години вечером. Ів. Руденський. Dep. 83.

International Phonograph Co. 196 E. Houston St., New York, N. Y.

МОДНІ УБРАНЯ

Коли хочете гарно убраїтись, то дайте зробити або купіть собі готове і за дешеві гроші убранє у Вашого доброго знакомого і звісного рочестерського крайяна.

S. Levin, 114
469—471 Clinton Ave., N. Rochester, N. Y.

R. J. Glick Агент асекураційний від огня.
Офіс находить ся
WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

До хорих Русинів по всіх закутинах Злучених Держав!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,
славний специяліст зі старого краю
поручає всім терпячим Русинам так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнійшим успіхом ревматизм всякі недомаганя жолудкові недугу утроби, нирок, згрубленє жил, гемороїди, структуру або звуженє мочевого каналу, недуги венеричні, як рівнож всілякі наслідки тайних недуг, недуги скірні, ріжні затроєня крови і т. д.

Доконує всікі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, специяльно же на прелуклину при помочи специяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
NEW YORK CITY.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

ХОРІ ЛЮДИ! Чи стратили Ви терпінє яке мали з причини Вашої недуги?

Власний дім.

День за днем, тиждень а тижнем, місяць за місяцем, рік за роком, занимаюсь лїченєм хорих людий. Представте собі, кілько хорих я уже вилічив, а кілько хорим украсив житє. Коли Вам житє надоїло через пробуванє так званих ліків і відчуваєте, що з Вами все гірше, в такім разі сейчас зверніть ся до старого опитного спеціяліста.

Він дасть Вам даром пораду, що Вам робити, щоби спасти житє і обяснить Вам недугу. Лічу уже 20 літ з найліпшим результатом всі недуги, як: безсилє, затроєнє крови, гемороїди, біль жолудка, серця, легких, печінки, почок і т. п. Для недуг подових і нервових маю більші знані електричні апарати і X-лучі, за помочию котрих переглядаємо Ваші внутрішні органи. Не кождий доктор має ті апарати, длятого, що суть дорогі. Хемічне розслїджуванє мочи. Не відкладайте до завтра, а сейчас приходіть до звісного лікаря. 56

Dr. L. LANDES,
140 East 22nd St., New York, N. Y.,
betw. 3rd & Lexington Ave.
Приймає хорих в годинах: від 10-ої рано до 8-ої вечер, а в неділі від 10-ої рано до 1-ої попол. —Поради даром.

ПО 2 ДОЛ. МІСЯЧНО.

По 2 дол. місячно.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА.

Ми даємо кождому нагоду дістати сей гарний ґрамофон враз з 40 піснями, який попередно продавано по $50, а тепер лиш за $28.

Пришліть $5 завдатку а ми вишлемо Вам сю гарну машину з ґаранцією на 15 літ. Маємо також ріжнородні машини, які можете набути у нас на легкі сплати, як прим. по $2 місячно. Для вигоди наших місцевих покупців, наш склеп є отворений вечерами і у сьвята.

INTERNATIONAL TALKING MACHINE CO. 59—
70 Allen Street, Dept. 308
New York, N. Y.

ЗНАМЕНИТА ПОЗОЛОЧУВАНА ГОДИННА З 21 КАМІНЧИКАМИ ЛИШ ЗА $6.95

Се елеґантна ґравірована і позолочувана годинка з подвійними ковертами, звичайної величини є прихожою для робітників ЖЕЛІЗНИЧИХ і тих, що потребують доброї і певної годинки. Ґарантована на 20 літ. Зрозумійте, що се не є підроблений, але ПРАВДИВИЙ ТРЕВАЛИЙ ПРЕДМЕТ. Вам відомо, що купці цінять від $35.00 до $100.00 і більше за годинку з 21 кам. Купіть сю годинку впрост від нас. ОДНАК НЕ СПУСКАЙТЕСЬ НА НАШІ СЛОВА, А САМІ ОСУДІТЬ. Вишлемо Вам експресом ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ $6.95 і даємо дозвіл експресови, щоби Вам віддано до оглядненя заки заплатите. Коли невдоволитесь, звернїть її на наш кошт. (Дамські годинки мають лиш 7 камінів).

МИ РИЗИКУЄМО — І ОПЛАЧУЄМО КОШТИ. ГУРТОВНА ПРОДАЖА ДЛЯ АҐЕНТІВ: 6 годинок висилаємо на одну адресу за ціну 5 годинок.

CHICAGO WATCH CO., 750 SINGER BLDG., STATE ST., CHICAGO, ILL.

P. S. — Сю годинку не продавано НІКОЛИ ПЕРЕДТИМ в такій ціні навіть для гуртовників і перепродавців. 11ч—23

ПО 2 ДОЛ. МІСЯЧНО.

По 2 дол. місячно.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА!

1000 співних машин, які остали з сьвяточного запасу і які продавано по $50, ми тепер продаємо їх враз з 20-ма плитами по $21.50. До кождої машини даємо ґаранцію на 15 літ. Пришліть на $15 задатку, а ми вишлемо Вам сю гарну машину. У нас є також инші машини, які продаємо на сплату по $2 місячно. Жадайте нашого безплатного катальоґа фонографів і музичних інструментів. Наш склад є отворений вечерами до 10-ої год., не вилучаючи неділь і сьвят. 56—

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
308 GRAND STREET, D. 303 NEW YORK, N. Y.

ТИСЯЧІ ДОЛЯРІВ

щоденно видають люди, щоби послухати славних співаків і музиків.

Можете чути у своїй власній хаті все те без надзвичайного кошту, на наших славних ґрамофонах, які продаємо за готівку або на сплату

ПО $1.00 МІСЯЧНО
3 МІСЯЧНА ПРОБА БЕЗПЛАТНО.

25 і 50 співів і утворів музичних даром. Письменна ґаранція на 15 літ. Пишіть до нас по наш безплатний ілюстрований катальоґ.

Royal Phonograph Co., 91 E. 4th Street, Dep. 5.
11— New York, N. Y.

НА 30 ДНІВ БЕЗПЛАТНОЇ ПРОБИ.

Представленє рухомих образків у власній хаті. Се є правдива машина з рухомими образками і кожда родина повинна її мати в хаті. Вона дає весела розривку для молодих і старих. Показує ВІЙНИ, ТРАҐЕДІЇ, ПОЖАРИ, КОМІЧНІ СЦЕНИ і т. и. ясно і докладно. ЦІНА $5.00. Ми жадаємо лиш $1.00 як депозит, а по одержаню вишлемо Вам сейчас машину з фільмами і 50 образками ДАРОМ. Ми є певні, що машина Вам вподобаєсь і тому непобоюємось віддати її на 30-дневну пробу. Коли переконаєтесь, що наш опис є неправдивий, звернемо Вам $5.00. 17ч26

JEWEL NOVELTY CO., 79 2nd Ave., New York, N. Y.
Department 30

Стережіть ся безвартісних підроблених ліків а купуйте лиш правдивий Richter's Pain-Expeller з торговельною маркою Якор, яка є побіч представлена.

Фляшочки по 25 і 50 центів так кождій аптиці як і впрост від
F. Ad. Richter & Co., 74—80 Washington St. NEW YORK, N. Y.

Нема нині щастя без него!

ФОНОҐРАФИ

НА 3 МІСЯЦІ БЕЗПЛАТНОЇ ПРОБИ, І 50 КАВАЛКІВ СЬПІВАНОК ДАРОМ. — ВИСИЛАЄМО КОЖДОМУ І ВСЮДИ.

Найприступнійші ціни, найбільший склад руських рекордів. Пиши по безплатні ілюстровані цінники і інформації єще нині до ОМЕЛЯНА ПОРАЙКА. Dep. 87.

Independent Phonograph Co., 101 Essex St., New York, N. Y.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ
УЧІТЬ СЯ АКУШЕРІЇ В НАШІЙ ШКОЛІ, АБО У СЕБЕ ДОМА. ПО УКІНЧЕНЮ ВИДАЄМО ДИПЛЬОМ. Лічимо успішно всякі слабости мущин, женщин і дітий. Адресуйте:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery
229 E. 14th St., Dpt. S. New York, N. Y.
Telephone: Stuyvesant 933.

Dr. WARD

СПЕЦІЯЛІСТ МУЖЕСЬКИХ НЕДУГ

Моя кількайнайцятьлітна практика є до Вашої розпорядимости. Лічу найновійшими методами всі секретні недуги, сифіліс, затроєнє крови, утрату животности, пропуклину, розширенє жил, висушенє, обезсиленє, ревматизм, гемороїди, як також недуги міхура і нирок. ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Єсли другі лікарі не помогли Вам, прийдіть до мене на пораду. Зволіканє є небезпечне. Пораду даю даром. Прийдіть відвідати мій анатомічний музей і побачите чоловіка здорового і в хоробі. Інтересне і поучаюче. Вступ вільний. 95

Dr. Ward
417 Sixt Ave., New York
Bet. 25th and 26th Sts.
Години: щоденно від 9 р. до 8 веч.; в неділі: від 10 рано до 2 поп.

Хто подасть мені теперішну докладну адресу МИХАЙЛА КОВБАЯ, сина ЮРІЯ і Юлії, літ 23, родом з Хоросткова, пов. Гусятин в Галичині, котрий в р. 1911 оженив ся в Ню Йорку з Теклею Боднар, в р. 1912 в Вонсокет, Р. Ай. з Брониславою Ржешевською а в р. 1913 в Вінніпеґ в Канаді з Катериною Шевчук, той дістане 25 долярів нагороди.

H. CZARNECKY,
29 E. 7th St., New York, N. Y.

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизма, болів плечий, коленя і болів грудий. Є помічне на болї голови, на болї суставів у рук і ніг, на легкий паралїж карку, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОКУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента, залучаючи 2-центову марку на відповідь: 15ч50

MIKE FEDIW,
47 Ridge St.,
Hastings upon Hudson, N. Y.

T. Wojciechowski
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Услуга, в день і в ночи. Випозичає кериці на весїля, хрестини і похорони. Також має цьвіти і букети. Ціни дешеві як деинде.
131 Sussex St. Jersey City, N. J.
1-ший поверх.

СПЕЦІЯЛІСТА

лічить недужих мущин, женщин і дітий.

ОГЛЯДИНИ БЕЗПЛАТНІ — ДОБРА НАГОДА ДЛЯ НЕДУЖИХ У Dr. J. C. Brown — ПОРАДА БЕЗПЛАТНА

котрий лічить уміло недуги жолудка, серця, легких, утроби, нирок, ушей, носа і горла. Недуги женщин лічу без операції, також лічу ревматизм, недуги кровні і скірні мущин і женщин.

Коли терпите з причини висше згаданих недуг, або чуєте яку будь зміну на гірше у Вашім здоровлю, не віддавайтесь розпуці і не думайте, що уже більше не відзискаєте здоровля доки я Вам того не скажу, а памятайте, що уділяю поради лікарської даром. Поміг я уже богато нещасливим, котрих другі лікарі не могли вилічити і дораджували операцію одиноку дорогу до житя.

Я укінчив один з найліпших університетів в сьвіті з відзначенєм і лічивем знаменито через 36 літ найтяжші недуги і в моїм офісі находять ся найлучші прирпди до розслїджуваня недуг і лїченя їх. Маю знамениту X-сьвітляну машину, котрою осьвітлюю внутренности тїла чоловіка і пізнаю через се всї вади. Маю також машину витворюючу електрику, якою вилїчивєм богато сильних болїв голови, ревматизму і т. п. Маю також много инших машин електричних, однак не буду тут того згадувати.

Отже не оминїть тої спосібности, не занедбуйте на гірше Ваших недуг, щобисьте тяжко не захорували.

МІЙ АДРЕС: 19-30

50 WEST 36th STREET, NEW YORK, N. Y.
недалеко 6-ої евн на другім поверсї.

Отворено від 9 рано до 8 веч. щоденно; в неділю від 10 рано до 2 попол.

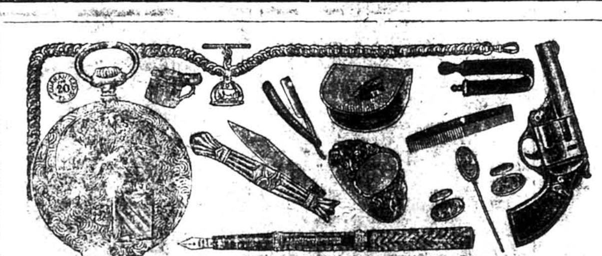
Хто хоче довідати ся про причини теперішної війни, про її початки і дотеперішний перебіг та стан, нехай купить собі великий ілюстрований

КАЛЄНДАР
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА НА РІК 1915.

ЦІНА СЕГО КАЛЕНДАРЯ ЛИШ 60 ЦНТ. ВРАЗ З ПОЧТОВОЮ ПЕРЕСИЛКОЮ.

Гроші можна посилати почтовим або експресовим моні-ордером і в стемпах почтових. Канадійських почтових стемпів і срібних монет не приймаємо.

Замовленя посилайте на слідуючу адресу:
„SVOBODA“ 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЛИШ $5.50 Годинка 14 Karat Gold Filled Годинка ЛИШ $5.50

15 предметів до годинки зовсім даром!!

Купуючи годинку впрост з фабрики, заощадите найменьше $19.00, а се тому, що в шторах Ви заплатите за таку годинку неменьше $25.00 ,а підчас коли наша специяльна фабрична ціна за сю годинку виносить всего $5.50 а крім сего, хто тепер замовить у нас сю годинку, дістане сих 15 повисше поданих предметів зовсім даром, а то: 1-2) ланцюшок і дармовис, 3) бритву, 4) пасок до остреня бритви, 5-6) миларку і пензель, 7) фонтенове перо, 9) перстінь, 10) зеркальце, 11) гребінь, 12) шпильку до краватки, 13-14) спинки до маншетів, 15) 32-калібр. револьвер (модель).

Коли хочете набути сю 25-долярову годинку за $5.50 і сих 15 предметів зовсім даром, то витніть се оголошенє і зашліть до нас залучаючи 25 центів в марках на завдаток, що Ви дійсно хочете сю годинку, а ми опісля вишлемо Вам сейчас годинку і 15 річий в додатку зовсім даром.

Коли по одержаню пакунка переконаєте ся, що ся годинка є правдива 14 K Gold Filled з ґарантією фабрики на 20 літ, що вона має осередок сьвітової слави і що тих 15 дарунків є найліпшої якости, тоді заплатите решту $5.25 і кілька центів коштів пересилки; колиж Вам не до вподоби, ми звернемо Вам задаток в сумі 25 ц. Звертаємо Вашу увагу, що купуючи від нас годинку, не поносите жадного ризика, бо на наші годинки даємо 20-літну ґарантію і на случай, колиб годинка зіпсувалась, ми її направимо або виміняємо безплатно, по одержаню лише 25 ц. на кошти пересилки.

При замовленях з Канади, треба цілу належитість прислати наперед.

Увага: Часто лучаєть ся, що деякі люди пишуть до нас скарги на инші фірми подаючи, що не одержали сего, що хотіли; такі люди самі собі винні, бо не вміють відріжнити оголошенє добрих фірм від злих. Тому ми є приневолені оголосити, що наша християнська фірма не має нічого спільного з иншими фірмами, які містять оголошеня в тій часописи і що вона дає все те, що оголошує. Кождий може пересьвідчити ся про нашу солідність посилаючи замовленє на мужеську або дамську годинку лише впрост на адресу:

NATIONAL COMMERCIAL COMPANY, 90 W. BROADWAY, Dept. R. 81, NEW YORK, N. Y.

РУСИНИ ПІТСБУРҐА!

Чи Ви знаєте ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розї улиць CARSON і 14-ої. 88—

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і инш. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінїї, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank
COR. 14-ої і CARSON STREETS, SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.
И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас. Ол. Бучак, урядн. банку.

КУПУЙТЕ ФАРМИ

НА ПЕРШІЙ РУСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ В MILLVILLE, N. J.
5-АКРОВІ ФАРМИ ПРОДАЄСЬ НА ДУЖЕ ДОГІДНИХ СПЛАТАХ.

АДРЕСА НАШИХ ОФІСІВ:

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.
761 Drexel Building
S. E. Corner 5th and Chestnut Sts.,
PHILADELPHIA, PA.

Або приїздмайте впрост до:
19-21 HIGH STREET,
MILLVILLE TRUST BUILDING,
MILLVILLE, N. J.

або:
Mr. B. MATOLICZ,
326 W. Main Street,
Millville, N. J.
Можете приїздити кождого дня.